

Frančiškov prijatelj

4
2025

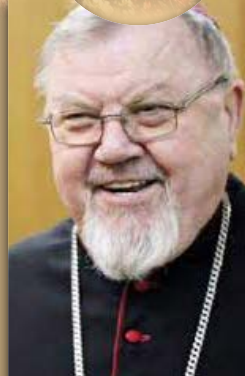
10

19

29

34

Smrt

Vsebina

UVODNIK	3	800 LET JE MINILO.....	20
Smrt		Pismo »štirih generalov« – 1. del	
BOŽJA BESEDA	4	MOZAIK.....	23
OB IZVIRU	5	NOVI SVETNIKI	25
Ne smrt ne življenje, ne angeli ne poglavarstva, ne sedanjost ne prihodnost		Nova blažena	
OB SVETEM PISMU	6	MOLITVENA NAVEZA	27
Ne dneva ne ure ne vemo		DELAVNICE MOLITVE IN ŽIVLJENJA	28
TEMA: SMRT.....	7	Združenje delavnice molitve in življenja	
Živeti!		POZITIVNO IN CELOSTNO O TELESNOSTI IN SPOLNOSTI	30
FO IN FRAMA.....	8	Smrt telesa, življenje duše?	
Kaj počne FRAMA?		Iz FRANČIŠKOVH REVUJ.....	32
FRANČIŠEK IN KLARA VABITA.....	9	BRAT KAPUCIN.....	34
Da bi postali kakor Bog		Pacifik Dydyecz	
INTERVJU: MATEJA FELTRIN NOVLIJAN	10	Iz KAPUCINSKEGA SVETA.....	37
Ko sem izrekla, da je moj Bog Ljubezen, se je pri meni vse spremenilo		KNJIGA	40
BOŽJE STVARSTVO OKROG NAS	16	Jezera Slovenije: Naj 101 jezero	
Porezen (1630 m)		FILM	41
ZNAMENJE ČASA.....	18	Ena bitka za drugo	
Trpljenje lahko osmisli le vera		OBVESTILA.....	41
POKLICAL SI ME.....	19	Krščanska dejstva in misli o smrti	
Bogu sem na stežaj odprla vrata		ALI VEŠ	42
		UJETO V OBJEKTIV	43

Frančiškov prijatelj • XXXI/4 (238) • 2025

Izhaja štirikrat na leto med šolskim letom • izdajajo bratje kapucini ter asiški romarji • urednik: br. Vlado Kolenko
naslov uredništva: Frančiškov prijatelj, Mekinčeva 3, 1119 Ljubljana • elektronska pošta: franciskov.prijatelj@rkc.si
revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki • grafična priprava: Salve, d.o.o., Ljubljana.

Smrt

Ko je v neki stari italijanski vasici umiral redovnik, so se ob njegovi postelji zbrali vaščani. Med tihimi molitvami je nenadoma odprl oči, se rahlo nasmehnil in zašepetal: »Kako svetla je pot!« Nihče ni razumel, kaj je videl, a trenutek je prinesel nenavadno mirnost, kot bi se skozi ozko okno njegove sobe dotaknila večnost. Tisti, ki so bili navzoči, pravijo, da so prvič začutili, da smrt ni tema, ki pogoltne, temveč svetloba, ki povabi.

Prav tako je o smrti razmišljal sveti Frančišek. V zadnjih dneh svojega življenja je Hvalnici stvarstva dodal še eno kitico in smrt poimenoval sestra Smrt. Kdor to sliši prvič, se morda zdrzne — a Frančišek ni poveljeval konca, temveč je v smrti prepoznal del istega stvarstva, ki nas vse vodi k Očetu. S tem je izrekel drzno in hkrati nežno resnico: smrt je sorodnica življenja, ne njegova sovražnica.

V tem duhu želimo v tokratni številki spregovoriti o skrivnosti smrti — ne kot o strašnem pragu, temveč kot o povabilu, da življenje gledamo širše, globlje, onkraj vidnega. Krščanstvo nam ne ponuja razlage smrti, ampak odnos: odnos z Bogom, v katerem ni nič izgubljeno. Če nas je ustvarila Ljubezen, nas prav ta Ljubezen spremlja skozi vse meje, tudi skozi zadnjo.

Smrt nam s svojo neizogibnostjo postavlja vprašanje, ki ga pogosto odrinemo: kako živimo zdaj? Ne poznamo dneva ne ure, toda sedanjost je dar, ki nam je zares podarjen. Živeti pomeni biti buden, sprejemati, odpuščati, se veseliti. Ranljivost, trpljenje in negotovost dobijo nov obraz, ko jih preseva pogled vere — takrat ne postanejo manj boleči, postanejo pa prehodni, odprti v obljubo vstajenja.

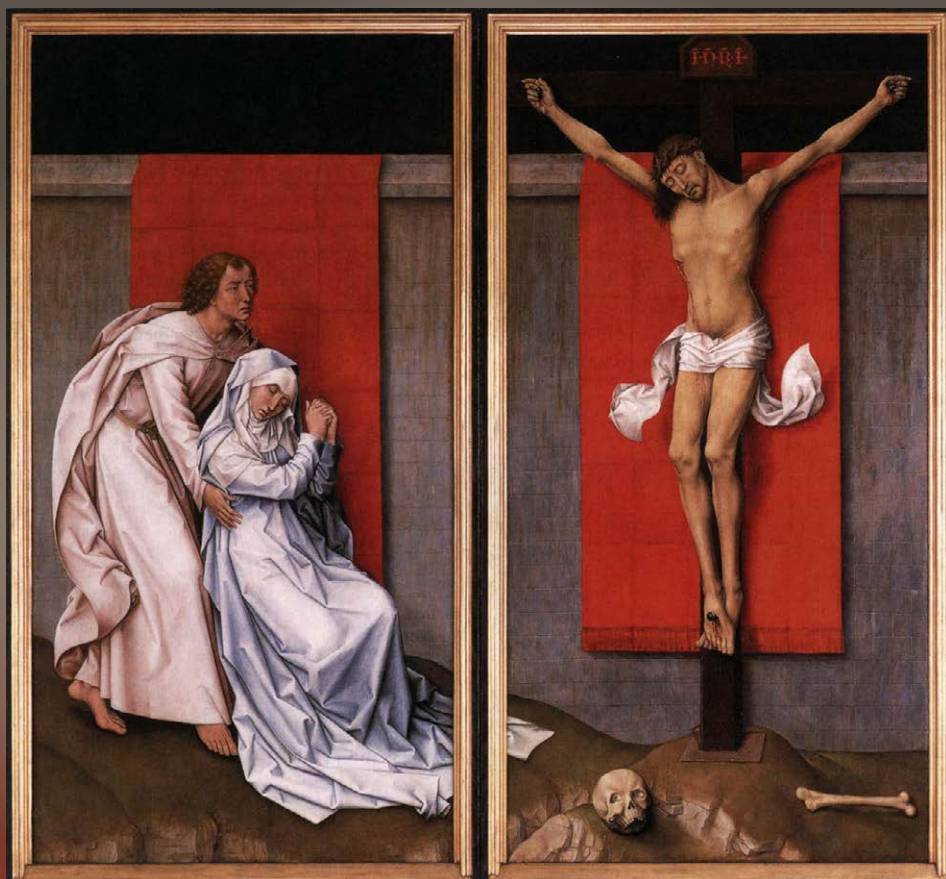
V reviji boste našli pričevanja ljudi, ki jih je bližina smrti zaznamovala, a ne zlomila; razmisleke o tem, kako v trpljenju dozoreva zaupanje; ter duhovne spodbude, ki nas učijo preprostosti in miru, kakor sta ju živela sv. Frančišek in mnogi svetniki po njem. Njihova življenja nam kažejo, da se človek resnično rodi za večnost prav takrat, ko zna vsakdan sprejeti kot dar, ne kot samoumevnost.

Smrt sama torej nima zadnje besede. Zadnja je vedno Beseda, ki je postala življenje in obljubila, da bo z nami do konca časov.

Naj vas branje te številke spremlja s tihim pogumom: da smrt ne pomeni konec poti, ampak začetek svetlobe, ki jo je brat iz majhne vasice videl že na pragu večnosti.

Prelistajte, pogledjte, preberite ... in naj vas spremlja Luč, ki se bo še posebej razodela na božični dan.

br. Vlado Kolenko

**»Prepričan sem namreč, da nas ne more ločiti
od Božje ljubezni ne smrt ne življenje,
ne angeli ne poglavarstva, ne sedanjost ne prihodnost,
ne moči, ne višina ne globina,
ne kakršnakoli druga stvar stvarstva.«**

Rim 8,38-39

Ne smrt ne življenje, ne angeli ne poglavarstva, ne sedanost ne prihodnost

Ko tole tipkam ravno tiktakajo zadnje ure enega verjetno najbolj prelomnih trenutkov v zgodovini slovenskega naroda, ko čakamo, ali bo narod izbral življenje ali asistiran samomor. Slovenci smo res specialci. Kolikor smo rekorderji v vseh možnih športih in znanstvenih dosežkih, pa v prostovoljnih urah in dobrotah, smo v svetovnem vrhu tudi pri veliko bolj boleči temi. Če je samomor tako velika in resna javnozdravstvena težava, kot jo dojema Wikipedia, res ne razumem zakaj potem potrebujemo zakon, ki bi okorajžil še dvomeče namesto, da bi jim pomagali? Razumem strah pred trpljenjem in vse to; razumem tudi strah pred smrtjo, kot enega najbolj univerzalnih, ampak enega v zgodovini pa poznam, ki je oboje prestal, se iz slednje celo vrnil in pričeval, da ni tako hudo!

Bog je dober in usmiljen in je smrt postavil v stvarstvo kot naraven agregaten prehod. A odkar smo smrt (in tudi rojstvo in trpljenje) prestavili v bolnice in podobne inštitucije in jo odrinili čim dlje stran od življenja, nam je postala tujka in strašljiva. Pa nam ne bi smela biti.

Jezus sam se je učlovečil in s tem izbral tudi to opcijo – opcijo smrti. Po zunanosti je bil kakor človek in je sam sebe ponižal tako, da je postal pokoren vse do smrti (Flp 2,7-8).

Smrt ga dela nam popolnoma enakega – v vsem, razen v grehu! Edino tako nam je res lahko brat!

Spomnim se kako sem enkrat nadomestil domačega župnika in so me klicali, da bi »dal v olje naš'ga ata, ki se poslavlja«. Takoj sem šel. Pravijo da, ko umira ženska imaš še kakšen dan fore, ko pa moški, šteje vsaka minuta.

Ko sem prestopil prag hiše, je žalost butnila v obraz. Vendar ne težka, brezizhodna, depresivna žalost, ampak tiha stiska, ker odhaja nekdo, ki je res ljubil. Ob očetu je bila cela družina. Pet generacij. Plitko je že dihal. Žena ga je držala za roko, pravnuki so ležali z njim v postelji in ga božali, da bi mu pomagali dotrpeti. Nič ni mogel več govoriti. Skupaj smo zmolili, vsi objokani, mazilili sem ga in mu podelil popolni odpustek, nato pa obsedel v sobi. Vnukinja je začela z rožnim vencem in med molitvijo se je poslovil. Ko sem odhajal, sem na stopnicah slišal isto vnukinjo, kako je tolažila hčerko: »Sara tako to je. Ko pridemo na ta svet in ko gremo iz njega boli. Težko je.« Res. Težko je, vendar drugače, ko si ljubil.

Ta dan sem se naučil o smrti več kot kadarkoli prej.

br. Luka Modic

Ne dneva ne ure ne vemo

Starejši kot je človek, večkrat se sreča s smrtjo svojih bližnjih in drugih njemu ljubih oseb. Velikokrat se zalotim, kako težko mi je že ob sami misli, da bi izgubila nekoga ljubega. In vendar je smrt edina gotova stvar v našem življenju, prej ali slej ... In čeprav vem, verujem, da je v bistvu smrt uvod v večnost, je vendarle težko ...

Te dni veliko govorimo o smrti. K temu nas je spodbudil poziv k referendumu vseh volilno sposobnih, da se opredelimo glede Zakona o pomoči pri prostovoljnem končanju življenja. Vseeno pa se mi zdi, da na splošno neradi govorimo o smrti, sploh o osebni doživljanju smrti. Brez osebne vpletenosti, z razdalje še nekako. Osebno dotikajoč se pa se nam naredi cmok v grlu.

Ko smo se pogovarjali pri uri slovenščin o tej tematiki, ker ravno beremo knjigo, ki tudi govori o izgubi in preživetju, o volji do življenja in o vdaji, me je devetošolka vprašala, kaj bi izbrala, če bi morala vedeti dvoje – kdaj bom umrla ali kako bom umrla, sem brez pomisleka odgovorila: kako, čeprav niti tega nočem vedeti. Nekdo drug je ves prepaden izjavil, da ne bi nikoli hotel izvedeti, kdaj bo umrl, saj bi se mu zmešalo. Da si sploh ne predstavlja, kako bi bilo živeti s tem vedenjem.

To me privede do razmisleka o Jezusovem vedenju ure smrti in zavedanja kako. Nerazumljivo mi je, kako je človek v njem prenesel to breme. Namreč v človeku je najmočnejša sila, ki ga žene naprej, prav želja po življenju, po preživetju. Kar je popolnoma naravno, saj je ta nagon, ta sila najmočnejša tudi pri vseh ostalih živih bitjih tega planeta. Končanja, smrti se boji.

Ne obstajati ... najhujše, kar se ti lahko pripeti. Torej, kako je zmogel Jezus – pravi človek ostati pri zdravi pameti, ko pa je vedel vse?! Ja, ja, že vem, kaj boste rekli: saj je tudi pravi Bog. Res ga je morda to obvarovalo pred tem, da bi pobegnil, se rešil, se nekam skril, da se poleže prah. Verjetno je zaradi te božje narave zmogel tako temeljito premagati Skušnjavca (kar je nam malce težje, kljub Njegovi pomoči). Pa vendar je čutil ljubezen in sovraštvo drugih kot človek, občutil bolečino kot človek. Kako torej, da se mu ni že malo mešalo. Verjetno je tudi on, tako kot mi, poskušal v tisti kratek čas, ko je bil med apostoli, stisniti ves nauk, vso ljubezen Boga. Kot mi v drvenju skozi opravila, delo, odnose odmislimo določene skrbi, ker niso tako nujne, je tudi on, po moje, odmisllil to vedenje, ker ni bilo v danem trenutku pomembno. Dokler ni bilo tako pomembno, da je o tem moral spregovoriti. Evangeliji v lektionarju ob zaključevanju cerkvenega leta pripovedujejo o tem, kako Jezus napoveduje konec, hkrati pa omenja nov začetek, nov tempelj. Kar je s človeškimi rokami zgrajeno je tudi podvrženo človeškemu uničenju. Kar je pa zgrajeno z Božjimi rokami, tega ne more zob časa načeti, niti človeška roka ne more zdrobiti, uničiti. (Nič mojega. Vse je zapisano v Svetem pismu.)

Torej zaključek, moj zaključek na vse to: smrt je moj konec in obenem tudi začetek. Strinjam se s tem, da je bolje, naravnost odlično je to, da ne vem kdaj in niti kako. Tako ostaja moj um pri zdravju. Ker pa ravno tega ne vem, je dobro, da sem ves čas pripravljena. S tem se znatno izboljša kvaliteta mojega življenja. Kar me spomni na to, da potrebujem v kratkem sveto spoved, morda bi bilo dobro, da bi bila moja molitev bolj zbrana, kar nikoli ne škodi. Širiti ljubezen in dobroto pa me tudi samo bogati, saj me povezuje z drugimi in z Bogom. Angleži bi rekli: win-win situation. Po naše pa: čista zmaga.

Lea Bric

Živeti!

V času ko sem pričela s pisanjem tega prispevka je bil ravno zadnji teden pred referendumom, na katerem smo se odločali, o zakonu o evtanaziji. Če se smrt navadno zadržuje na obrobjih naših pogovorov, misli, življenj, ... je bila ta teden glavna tema. Že samo pregled dnevnih novic nas je zasul z informacijami, kaj je življenje, do kdaj je vredno živeti, koliko stane umiranje, ... Predvsem me je presenetilo, kako jo vsi dobro poznajo. Še najbolj tisti, ki v umirajočem človeku ne vidijo veličine njegovega življenja, ampak izgubo dostojanstva, ker umira utrujen od zemeljskih tegob.

Hkrati pa me je toplo nagovorila misel gospoda (njegovo ime in vloga sta mi ušla), ki se ukvarja z osebami v paliativni oskrbi. Njegova izjava je bila, da ima lepo smrt tisti, ki je življenje živel in ne le preživel. Svojo misel je podkrepil s primeri, kako se nekateri mirno poslovijo, kljub temu, da umirajo v bolečinah in kako drugi nemirno želijo popraviti napake, ki so jih v življenju naredili.

Ker me je ves čas spremljala misel na ta članek in sestro Smrt, se je v meni prebudila misel: Ne moremo sprejeti smrti kot sestro, dokler se v polnosti ne prepustimo Življenju. Res, življenje moramo živeti. Pa ne samo živeti. Meni najljubše navodilo, kako živeti, da živiš izpopolnjujoče, je iz obljube animatorjev FO in FRAME. Del te obljube se glasi: »Zgled mi je sv. Frančišek, ki si je upal živeti to, kar je verjel in vzel hrepenenja v svojem srcu zares.« Še danes, ko sem že več kot 10 let poročena, mi je ta del obljube en izmed idealov, ki se ga trudim živeti tudi kot žena, mama, hčerka, sodelavka, katehistinja, ...

Pa ne samo sveti Frančišek, koliko drugih svetnikov nas lahko nagovarja, kako živeti v

polnosti. Eden izmed njih je sveti Carlo Acutis. Mogoče mi je on še toliko bližji, ker je le nekaj let mlajši od mene. Njegovo življenje je bilo kratko, ne moremo pa reči, da ni bilo živeto. Kako na polno je sprejel Življenje! Zato je lahko tudi vse preizkušnje, ki mu jih je prinesla grozna bolezen, zmogel premagati.

Še ena mlada svetnica, ki je živel na polno kot radi danes rečejo mladi, mi prihaja na misel - Sveta Iva-na Orleanska. Kako bi lahko preprosto deklet v njenih časih sploh kaj doseglo, če ne bi hrepenenj v svojem srcu vzela zares? In to njeno izpolnjeno življenje, kljub za človeške oči bridkemu koncu navdihuje še danes.

Tudi na grmadi, je svojo usodo pogumno sprejela in sestra Smrt jo je popeljala do Očeta. Kar dokazuje tudi dejstvo, da je danes zavetnica Francije.

V bistvu je vsak svetnik svoje življenje živel tako, da je lahko z odprtimi rokami sprejel sestro Smrt. In prav ta sprejem nam je lahko za zgled. Smrt je za marsikoga oddaljena sestra, ob obisku katere nas je strah in nam je velika neznanka. Je pa dobrodošla, ko se zaveš, da prav po njej pridemo do srečanja z Očetom, ki je vir življenja.

Kristina Vrčon Jejčič

Kaj počne FRAMA?

Glavna vloga in poslanstvo

- FRAMA je skupina mladih (približno 14–30 let), ki želijo živeti po vrednotah sv. Frančiška Asiškega - to pomeni vera, preprostost, sočutje, služenje in skupnost.
- Spodbujajo »živ evangelij v vsakdanjem življenju« — torej ne gre le za formalno pripadnost, ampak za dejavno življenje vere v praksi.

Kaj konkretno počnejo

- Redna srečanja mladih — druženja, pogovori, molitve, družabne in ustvarjalne dejavnosti.
- Duhovne vaje, romanja in dogodki — priložnosti za poglobitev vere, refleksija in skupna rast.
- Obljube: tisti, ki se odločijo, lahko s posebnimi obljubami izkažejo svojo željo po pripadnosti bratstvu FRAMA.
- Sodelovanje v širši cerkveni/župnijski skupnosti.

Da bi postali kakor Bog

Tale zapis se je imel zgoditi v dneh, ko je bila Slovenija tik pred odločanjem o uzakonitvi pomoči pri prostovoljnem končanju življenja. Preobilica obveznosti in pa tudi pričakovanje rezultata je dalo, da ga zaključujem dan potem, ko je, Bogu hvala, glas ljudstva zakon zavrnil.

Zanimivo se mi zdi, da je bilo v javnosti zaslediti glasove ljudi, ki so dajali vtis, da želijo ne toliko zbežati pred smrtjo, kot jo prehiteti. Poenostaviti stvari, se odločiti, kdaj imajo življenja dovolj. Samo zase? Kdo ve. Kolektivni spomin ve, kako je s tem, ko enkrat začneš hoditi po spolzkem terenu odločanja o tem, kdaj je vredno nehati živeti in kdo je življenja vreden in kdo ne. Najbolj ranljivi in očem skriti so že nedolžne žrtve takega mišljenja. Lahko bi rekli, da se vedno znova preigrava odločitev iz raja, ko sta se Adam in Eva odločila prevzeti nadzor in si vzela prepovedani sad. Dokler ni kača vsadila ideje, da bosta z zaužitjem sadeža z drevesa spoznanja postala kakor Bog, ju je nazaj držalo mišljenje, da lahko ob tem umreta. Ob kačini propagandi skušnjava postane prevelika.

Danes se ponovno srečujemo s kačo, ki nam šepeta, naj postanemo kakor Bog. Spodbujevalec izvirnega greha nam kljub Jezusovi daritvi na križu ne da miru in nas vedno znova prepričuje, da moramo poskrbeti sami, ker Bog za to nima časa ali želje. V malih vsakodnevnih stvareh, ko ne znamo stopiti nazaj v prepiru in skušamo na vse moči dokazati svoj prav. V velikih, ko se poistovetimo s slogani, ki nas prepričujejo, da je vse kar imamo, naša pravica in da je vsaka izbira prava, če je storjena v opevani svobodi. Največji uspeh skušnjavca je, če nas uspe prepričati, da je to življenje že vse kar imamo, da je tukaj naša obljubljena dežela, v kateri se morata cediti mleko in med in v kateri se moramo trpljenju izogniti po široki cesti.

Sveti Francišek je o sestri smrti govoril s spoštovanjem, s hvaležnostjo Bogu, z zavedanjem,

da ji nihče ne uide. Naslednje vrstice najdemo v poročilu o smrti svetega Franciška v spisih sv. Bonaventure:

Ko se je bližala ura njegove smrti, je poklical k sebi vse brate, ki so bili takrat pri Porcijunkuli, da bi jim dal besede spodbude ob svoji bližnji smrti. Z resnično očetovsko ljubeznijo jih je opominjal, naj ljubijo Boga. Dolgo je govoril o potrpežljivosti, o uboštvu in zvestobi do svete katoliške Cerkve. Pred vsemi drugimi stvarmi je dajal prednost svetemu evangeliju. Nad brati, ki so sedeli okoli njega, je stegnil roke v obliki križa in v moči in imenu Križanega je blagoslovil vse navzoče in odsotne brate. Še več, dodal je: "Sinovi, bodite močni in vztrajajte v Gospodovem strahu. Ker se približujejo skušnjave in preizkušnje, naj bodo veseli tisti, ki vztrajajo v teh stvareh, ki so jih začeli živeti. Bližam se Bogu. Njegovi milosti priporočam vas vse."

Življenje svetega Franciška ni bilo postlano z rožicami, čeprav lahko ob nekaterih življenjepisih in spisih dobimo občutek, da se srečujemo z brezskrbnim, vedno veselim potepuhom. Resnica je seveda drugačna, saj je bilo njegovo življenje zaznamovano s trpljenjem, v zadnjih mesecih življenja enakim, kot ga je doživljal Jezus na križu. A Francišek še ob smrti ni jamral o svojih bolečinah, ampak je brate spodbujal, naj živijo v zavedanju Božje ljubezni in prisotnosti.

Njegov odnos do lastnega umiranja nas lahko izzove, da pomislimo na to, kako se s sestro smrtjo soočamo sami. Ali je naša vera vsaj malo podobna Franciškovi? Se bomo ob umiranju smilili sami sebi in se poslavljali od vsega, kar poznamo, ali v upanju stopali naproti Njemu, ki nas resnično pozna in ljubi bolj, kot si to zmoremo predstavljati?

Bena Briški, OFS

Ko sem izrekla, da je moj Bog Ljubezen, se je pri meni vse spremenilo

V tej številki se pogovarjamo z Matejo Feltrin Novljan, ki jo zagotovo poznate, saj je naša stalna sodelavka in piše za rubriko Znamenje časa...

V kakšni družini si se rodila in kakšno mesto je pri vas doma imel Bog?

Bog mi je namenil najbolj čudovita in čuteča starša. Najprej se jima je rodil sin Boris, čez pet let sem se jim pridružila še jaz. Še vedno smo zelo povezani in imeti tako družino kot je moja rodna, je res blagoslov. Vera je bila za nas zelo naravna, kot zrak, ki ga dihamo, pa se niti ne zavedamo. Oba starša izhajata iz kmečkih, klenih, vernih družin. Nikoli nismo skrivali, da smo verni. Moja starša sta prijateljevala z mnogimi duhovniki, radi smo jih gostili v naši hiši in še čisto majhna sem prirejala svoje maše in obhajala vse, tudi duhovnike, z bonboni. Posebej smo bili povezani tudi z loškimi kapucini. Stara starša sta bratom veliko pomagala v vojnem in povojnem času, potem pa se spomnim, da sva s staro mamo vsak četrtek nosili mleko v samostan. Tam sva s sestrama, ki sta tedaj kuhali kapucinom, poklepetali, mama je popila

kavo, jaz pojedla kakšen dober piškot. Potem sva šli k sveti maši, v trgovino na Spodnji trg in peš domov. Mama mi je vedno rekla: »Tejka, kdor se omoži, se v križe položi.« Pa sem se ji vedno le nasmejala, a zdaj vem, da je bila modra ženska. Vedno je poslušala Radio Vatikan, na steni je imela sliko papeža Janeza Pavla II., znala je uporabljati gramofon in poslušali smo cerkvene pesmi. Ob praznikih smo vsi, s stricem in teto ter bratrance molili rožni venec, molili smo pred jedjo in po njej. Imeli so veliko kmetijo, skupaj smo delali in včasih se mi kdo smeji, ko rečem, da sem kmečko dekle. A res smo v otroštvu pobrali kar veliko krompirja, pograbili mnogo bregov, voziti traktor je bila pa posebna nagrada. Ob vsem tem je bila vera vedno del našega življenja. Ko smo želi, smo se zahvalili za dobro letino, ko je treskalo in grmelo, smo prosili za Božje varstvo.

Kako si bila v mladosti dejavna v župniji in kako si živila svojo vero?

Kor je moj drugi dom. Zelo majhna sem začela peti v otroškem pevskem zboru, tam sem ostala do 15. leta. Takrat je naša organistka odšla in župnik Janez me je prosil, če prevzamem otroški zbor. In sem ga. V veliki ponižnosti, saj sem videla, da je bil v stiski, sama pa se nisem počutila dovolj glasbeno podkovano, saj sem imela v glasbeni šoli učiteljico, ki mi je zelo pogosto povedala, da naj grem rajši kakšen šport trenirat, kot da hodim v glasbeno. Ta pečat manjvrednosti nosim še danes, a kljub temu mi glasba res veliko pomeni. Rada jo imam, športa pa ne preveč. V najstniških letih sem ves čas vodila pevski zbor, hodila k mladinskemu verouku. Vsako soboto smo imeli popoldne pevske vaje, potem smo peli pri večerni sveti maši in v nedeljo pri dopoldanski. Še ko smo po končani maturi s sošolci šli na morje, sva z eno od sošolk v soboto štopali domov, da sem v soboto in nedeljo odigrala obe maši, potem

pa sva se vrnili nazaj. Moji sošolci, s katerimi sem bila najbolj povezana, niso bili verni, jaz sem o svoji veri vedno govorila na glas in v tem so me zelo spoštovali. Z mojo vero je glasba tesno povezana. V župniji sem potem več kot trideset let vodila različne zборе, ko sta bila moja otroka majhna, sem spet začela z otroškim, ker ga takrat ni bilo, nazadnje sem vodila mešani zbor. Zdaj se hecam, da sem upokojena organistka in vskočim, ko me potrebujejo.

Kot mlada si večkrat romala s kapucini... Ali te je včasih res bilo "strah" iti na romanje v Assisi? Kako je potem bilo na romanjih?

Romanja v Assisi so bila res pomembna postaja moje mladosti in pomenijo utrditev vere. Prvič me je povabil br. Štefan Kožuh, s katerim rada poveva, da sva žlahta, najini mami sta sestrični. Potem sem romala vsako leto, saj je vzdušje, ki se ustvari med mladimi romarji, res navdihujoče. Prikapljali smo z različnih koncev, nismo se poznali, na koncu pa postali res tesno povezani, zame je bil to vedno čudež. Romala sem, ko se med nami rojevali tudi duhovni poklici. Otrokoma rada povem, da sem romala z Jarom, Matejem in Jurijem še preden so postali bratje in z br. Vladom, še preden je pel novo mašo. No in prav ti, br. Vlado, si povezan s tem mojim strahom. Ko sem šla prvič na romanje, si res pred odhodom v Štepanji vasi tako resno gledal in sem vprašala, če si ti vedno tako hud in dodala, da se te kar bojim. In potem

je to nastala šala, na račun katere se še vedno smejimo. Assisi s sv. Frančiškom pa nas osvo-bodi vseh strahov, tudi pred kakšnim resnim kapucinom.

Kdaj si se prvič spoznala z delom na radiu? Najprej je to bil radio Sora, kajne?

Ko zdaj gledam na svoje življenje, res vidim, kako me Bog vodi. Moje prvo počitniško delo je bilo v župnišču na Suhi, kjer smo pri župniku Janezu barvali jaslice. Poslušali smo Radio Žiri, sedaj radio Sora. Slišali smo oglas, da iščejo nove voditelje. In jaz v šali rečem, kaj če bi se prijavila. Spodbudili so me in res sem se, opravila sem avdicijo in se potem vozila v Žiri. Ko sem romala v Assisi sem že bila radijka in takrat je se je na avtobusu rodil Radio Romar. Mislim, da živi še danes, kajne?

Kako so te sprejeli na Radiu Ognjišče?

Tudi to je zanimiva zgodba. Na taboru slovenskih otrok, ki živijo v tujini, sem poučevala slovenščino. Matjaž Merljak je prišel snemat reportažo in vprašala sem ga, če potrebujejo koga. Odprl mi je vrata in potem so me zelo lepo sprejeli. Radio Ognjišče je res moj radio, sodelavci so srčni, dobri in v času moje preizkušnje mi stojijo ob strani, molijo zame, kar je tako zelo dragoceno. Pravzaprav niso samo sodelavci, so moji srčni prijatelji, neke vrste družina.

Katere stvari so ti tam bile najlepše, pa tudi najtežje?

Na Radio Ognjišče sem prišla z že nekaj izkušnjami, zato mi je bilo lažje začeti. Radijsko delo mi je pisano na kožo, ob njem spoznaš najbolj zanimive, srčne ljudi, lahko sem uresničevala svoje zamisli. Nepozabni so bili petkovi večeri s koncerti v živo, oddaje, ki so nastajale na terenu, neposredni prenosi, moja posebna ljubezen so bili festivali Ritem duha in pozneje Ritem srca. Lepo je stopiti na oder in začutiti množico ljudi, neprecenljiva je intima, ki ti jo ponuja studio in si na drugi strani z mnogimi,

ki jih ne vidiš. Izjemno rada delam intervjuje, ko se pripravim na gosta, potem ko snemam, pa lahko niti vlečem po svoje, nikoli ne berem napisanih vprašanj. Toliko navdihujočih ljudi sem spoznala. Težko pa mi je bilo delati ob nedeljah in praznikih. Priznam, s cmokom v grlu sem ustvarjala praznično vzdušje, sama pa sem imela slabo vest, ker nisem bila z družino. Ko sem se neko nedeljo peljala v službo, so me ustavili na radar. Policistki sem rekla: »Oprostite, tako se sama sebi smilim, ker moram v tem sončnem popoldnevu v službo, da sploh nisem videla, da prehitro vozim.« Nasmehnila se mi je in potem sem rekla: »Joj, in jaz to govorim vam, ki ste prav tako v službi.« No, bila je prijazna in dobila sem malce popusta pri kazni.

Še vedno mi je lepo, ko srečam ljudi in me prepoznajo po glasu, to se mi je zgodilo tudi v času bolezni. Težko pa je bilo, ko sem v nekem obdobju dobivala zelo neprijazna pisma ene poslušalke, bila so do skrajnosti žaljiva. Zdaj se je z razvojem socialnih omrežij ta nivo še znižal. Zato ne prenesem žaljivih komentarjev, ne glede na to, komu so namenjeni. Prav je, da opozorimo na napake, a na spoštljiv način. Tega mnogi ne znajo, predvsem taki, ki bi zmrznili, če bi jim pred usta dali samo mikrofona, kaj šele kamero. To me žalosti in to je trpka stran dela v medijih, saj nekateri mislijo, da lahko rečejo in komentirajo čisto vse. A sploh še kdo pozna Prešerna, ki je rekel – le čevlje sodi naj kopitar.

Mnogi učitelji bežijo iz šole, ti pa si se odločila za učiteljico kasneje? Kako to?

Med študijem slovenščine in novinarstva sem vedno govorila, da nikoli ne bom učila. Ves čas sem honorarno delala na radiu in tudi različnih časopisih, a v nekem trenutku sem začutila, da želim učiti. Pet let sem bila v osnovni šoli, potem se sem po prvi poročniški zaposlila na radiu, tam ostala deset let. Vrnitev v šolo je bila zame težka odločitev, vedno bolj se tudi sprašujem, ali je bila sploh prava. A v nekem trenutku sem si zaželela prostih vikendov in praznikov in šola je to ponujala. Menjala sem v času, ko je bilo v šolo težko priti, zdaj bi lahko učila karkoli, takrat pa sem bila dejansko v »čakalni vrsti« za učenje slovenščine, zato sem delala tudi v podaljšanem bivanju. To je bil zame najtežji del poklicne poti. Takrat sem občutila, kako je, če si v službi nesrečen. Potem sem po treh letih končno začela učiti slovenščino v osnovni šoli, pred tremi leti pa sem šla na gimnazijo. Želela sem si spremembe in tu sem se spet našla. V šoli me nagovarjajo mladi, s katerimi delam. Čudoviti so in z njimi graditi prihodnost je res izjemno poslanstvo. Navdušujejo me s svojo srčnostjo. Ko sem zbolela, so ostali moja trdna opora, obiskujejo me in to je res lepo, neskončno sem jim hvaležna. Mladi so čudoviti, so navdih, delati z njimi je privilegij. Hkrati pa sem še vedno kot honorarka povezana z Radiem Ognjišče, ki me tudi osrečuje.

Že nekaj časa sodeluješ z uredništvom Frančiškovega prijatelja. Kaj te je k temu pritegnilo in kaj tebi pomeni Frančišek oziroma kaj te pri njem nagovarja?

Sodelovanje s Frančiškovim prijateljem se je rodilo spontano, na romanjih. Zdaj traja že kar nekaj desetletij. Zadnjič sem razmišljala, da je v teh prispevkih pravzaprav moje življenje, moja rast in mogoče jih bom enkrat zbrala in ponov-

no prebrala. Rada pišem, izredno rada. A žal najbolje pod pritiskom, zato včasih malce traja, da tebi, Vlado, pošljem sms: Čaka te pošta. Sv. Frančišek Asiški je moj vzornik, moj svetnik. Njegova duhovnost me še vedno navdihuje, tudi zaradi vas, kapucinov, ki živite po njegovem vzoru. Če bi morala izbrati eno od njegovih vrlin, ki mi je zdaj posebej blizu, bi izbrala ponižnost. Bolezen me je naučila sprejemati, najprej bolezen samo, potem nemoč in zaradi slednje zmoreš v ponižnosti sprejeti pomoč od mnogih ljudi. Spoznala sem, kako radi si ljudje pomagamo, kako radi smo dobri do drugih. In dober občutek je, ko nekomu nekaj daš, kaj pa, ko sprejemaš? V bolezni sem sprejela veliko pomoči, najprej od moje družine, potem pa od mojih prijateljev – v ponižnosti in hvaležnosti.

V teh letih praznujemo 800. obletnice dogodkov iz Frančiškovega življenja. Kateri ti je najbolj blizu in zakaj?

Gora La Verna mi je postala v bolezni še bolj blizu. Spomnim se, ko smo z mladimi takrat poromali na ta sveti kraj. Tu je sv. Frančišek prejel Kristusove rane, ki jih je potem prikrival. Tako je kazal svojo veličino in skromnost hkrati, meni pa je bil blizu v bolečini. Fizična bolečina te na svoj način prečisti, približa Bogu. Tega pred boleznijo nisem tako razumela. Pri Porcijunkuli, kjer je sv. Frančišek sklenil zemeljsko pot, sem preživela več dni in to so bili milostni dnevi duhovnih

vaj Izkušnja Boga. Na ta kraj me vežejo res bogati duhovni spomini in zavedanje, da je vsak konec nov začetek. Spomin na Greccio vedno oživi, ko postavljamo družinske jaslice. Celotno mesto Assisi je milostno, hoditi po stopinjah sv. Frančiška in sv. Klare je nekaj, kar želim še kdaj doživeti.

Srečala si se s hudo boleznijo - rakom. Ali bi lahko to bolezen poimenovala sestra?

Ja, lahko. Postala je moja sestra in me izoblikovala. Ko so mi izrekli diagnozo, sem mi je podrl svet. Pot zdravljenja je bila težka, prav nobene bližnjice ni bilo, sem pa hvaležna, ker vem, da bi lahko bilo še težje. Hkrati se je zgodilo veliko lepega. Toliko ljudi se je vrnilo v moje življenje, rodila so se nova prijateljstva, blagoslovljena sem bila z dobroto tolikih ljudi, da se vsem nikoli ne bom mogla dovolj zahvaliti.

Verjetno si v boju z boleznijo pomislila tudi na smrt. Kako si nanjo gledala prej in kako zdaj?

Seveda, najprej. Rak = smrt. To je prva enačba, ki se ti izpiše. Pred zdravljenjem sem prosila domačega župnika Branka, da mi je podelili bolniško maziljenje, spovedal me je in ja, pripravljena sem bila tudi na smrt. A to ni pomenilo vdaje, daleč od tega. Borila sem se za življenje, hkrati pa vedela, da hodim po robu, da je sestra smrt zelo blizu. Veliko srečo imam, da sem verna in da zaupam medicini in znanosti, zato sem vedno rekla: Verjamem, da mi bodo zdravniki pomagali in da ima Bog še kakšne načrte zame na zemlji, naj se zgodi Njegova volja. In mojima otrokoma sem obljubila, da se bom borila. Priznam pa, da me je zelo prizadela smrt prijateljice Karoline, mlade mamice in žene, s katero sva se posebej povezali v bolezni. Kako trdna je bila njena vera, da jo bo Bog ozdravil, a jo je poklical k sebi. Ko se ustavim na njenem grobu, še vedno jokam in sprašujem zakaj. A vem, da v svoji

majhnosti ne morem doumeti Božjega načrta in Božje zastonjske ljubezni. Karolina je moja priprošnjica, z njo se pogovarjam, verjamem, da je že pri Bogu, da ima vse odgovore na vsa vprašanja, ki nas še zelo begajo.

Ob vsem, kar sem doživljala, se je zgodilo mnogo malih smrti, umrlo je kakšno prijateljstvo, v nekem trenutku je umrla ljubezen, a to je življenje. Večni krog, ki se ne konča. In mesta nikoli ne ostanejo prazna - ko je nekaj umrlo, se je marsikaj rodilo na novo.

Mateja, ko te človek sreča, te vedno vidi z nasmehom na obrazu. Kako si lahko, kljub težkim življenjskim preizkušnjam, tako pozitivna?

O, hvala, da me tako vidita. To je pa zagotovo Božji dar, moja narava, ki mi je dana. V zadnjih dveh letih me življenje res ni ujkalo, preizkušnjam ni bilo videti konca, a bolj kot kadarkoli sem čutila, da me Jezus nosi v svojem naročju. Teža vsega, kar se je zgrnilo name, je bila za enega ubovega človeka, kot sem jaz, prevelika. Spoznala sem, da Bog deluje po ljudeh, toliko srčnih ljudi mi vsak dan pošilja na pot in to mi vliva upanje in veselje. Zelo sem hvaležna, da nisem bila pozabljena med učenci, dijaki, sodelavci, prijatelji. Vsi so prihajali k meni, me spodbujali, ko mi je bilo zelo težko, me je kdo poklical. In moja družina – oni so moje vse. Z menoj so v trpljenju in veselju, res so moj blagoslov.

Kako sedaj živiš s svojo boleznijo?

Ko sem zbolela, sem mnoge, ki so to preizkušnjo preživel, slišala reči, da nikoli nisi več isti človek. Zadaj vem, da je to res. Za menoj je veliko kemoterapij, operacija, obsevanja, še vedno sem na hormonski terapiji – skoraj vse kljukice so že narejene. Pred menoj je še ena operacija, potem pa upam, da se kmalu vrnem v življenje, da bom lahko poučevala in vas še kdaj nagovorila preko Radia Ognjišče. Ko sem septembra letos dobila zadnjo

kemoterapijo, sem bila res hvaležna, saj so se mi počasi začele vračati moči. Veliko se sprehajam, zadnjič sem prišla tudi na moj ljubi Osolnik in to je bila res velika zmaga. Z veseljem se spet pogledam v ogledalo in se ne sprašujem več: Kdo si ti, ampak občudujem smejalne gube in skodrane lase. Hvaležna sem, da lahko spet jem, okušam, hodim, pogledam ... Vračam se v življenje in to je tako lepo.

Kako sta to sprejela tvoja otroka?

Ko sem imela prve preglede, sem jima želela to prikriti, a Manca in Jan me tako dobro poznata, da sta me takoj prebrala. Povedala sem jima, da čakam izvide in da mogoče ni rak, lahko pa je. Ko sem tisti torek prišla iz Ljubljane in jima povedala, je bilo težko. To je bil najtežji dan v mojem življenju. Objeli smo se in skupaj jokali. Potem sem ju jaz bodrila in jima obljubila, da se bom borila. Prosila sta me, da sem vedno iskrena, da jima moram, tudi če bo še tako težko, vedno povedati resnico. In tako je bilo. Ni jima bilo lahko, a zame sta imela vedno spodbudno besedo, objem, pomagala sta mi v vsem, veliko smo se pogovarjali, praznovali smo vmesne male zmage, tudi med seboj sta se še bolj povezala. Ko sem bila brez las, najbolj nemočna in ranljiva, sta me imela rada, to njuno ljubezen in naklonjenost res občutim na vsakem koraku in v vsakem trenutku. Ko jima je bilo težko, sta se zatekla tudi k moji mami

in očetu, vsi so mi stali ob strani, vsak dan tudi molimo. Na Mančinem maturantskem plesu sem imela že svoje lase in ta večer je bil za vse nas praznik. Ne bom pozabila šopka, ki sta mi ga prinesla po prvi kemoterapiji, in hkrati njunih prestrašenih oči, kako bo. In šopek po zadnji kemoterapiji je bil tudi posebno lep, sreča v njunih očeh pa nepopisna. Čudovita otroka imam in Bogu sem res hvaležna zanju.

Kakšne načrte imaš za naprej? Kaj pričakuješ, da ti bo Bog še podaril?

Hm, kaj pa vem. Rak me je naučil živeti žipljenje iz ure v uro, iz dneva v dan. Prav daleč naprej zato res ne vidim, mogoče to, da bi se rada kmalu vrnila v službo. Zdaj si želim, da bi z večjim veseljem v svoje življenje vnesla več športa, saj moram okrepiti telo, pridobiti nazaj mišice, ki so jih kemoterapije vzele. Na tem področju res malce šepam. Svojo bolezen sem doživljala kot svoj križev pot in se navdihovala ob Jezusovem, zato bi rada to pot tudi ubesedila, zapisala. Ne kot spomin na trpljenje, ampak kot upanje na vstajenje. Mene je bolezen utrdila v veri, mogoče bi lahko še koga, ki je v preizkušnji. Želim si živeti, biti opora otrokoma in staršem, tako kot so bili v najtežjih trenutkih oni meni. Z Manco in Janom bi rada raziskala še kakšen košček sveta. Upam, da bo Bog meni in moji družini podaril zdravje in da bomo še naprej živeli v upanju, zaupanju in ljubezni.

Kaj bi sporočila bralcem, kako naj sprejmejo tudi preizkušnje, bolezen, življenjske prelomnice?

Življenje je res lepo. Večkrat rečem, da je kot izrisan srčni utrip. Saj si ga predstavljate, kajne? Krivulja gre vse čas gor in dol, ko je črta ravna, smo mrtvi. A mi še nismo tam, zato je treba sprejeti, da nam življenje prinese tudi različne preizkušnje. Kako se jih bomo lotili, je seveda odvisno od nas samih. Sama sem se v bolezni odprla svetu, raka sem izkričala,

zame moli toliko ljudi in to je res milost. Imam kolegico, ki za raka ni povedala niti sosedi. Zato nimam recepta, ti delujejo predvsem v kuhinji, v življenju pa ne, ker smo si tako različni. Bolezen te prisili, da si sam s seboj, da si upaš postati iskren do sebe in najprej do sebe. Moja največja žejja je, da bi vsi bolni, preizkušani spoznali Boga, ki je zastonska božja Ljubezen. Tudi sama sem se v določeni točki skregala z Njim, mislila sem, da sem kaznovana za vse slabo, kar sem kadarkoli komurkoli naredila, in verjela sem, da si to kazen zaslužim. Ko sem izrekla, da če me Bog kaznuje, ni moj Bog in da je moj Bog Ljubezen, se je pri meni vse spremenilo. Res sem začutila to brezpogojno, zastonsko Božjo ljubezen, čutila sem, kako me Jezus nosi na rokah in mi v življenje pošilja čudovite ljudi. To je milost. Milost vere. Zaupajte Bogu, On nas je ustvaril, On nas bo pripeljal v večnost in nas nosil v naročju, ko nam bo tu, na Zemlji najbolj težko. Zaupajte Bogu!

Pogovarjala sta se br. Ambrož Brezovšek in br. Vlado Kolenko

Porezen (1630 m)

Zasnežena koča

Poleg Ratitovca in Blegoša se Porezen smatra za enega od velikih treh vrhov Škofje-loško – Cerkljanskega hribovja. Če Ratitovec »pripada« Selški dolini, Blegoš Poljanski, ima Porezen primorski pridih. Dviga se nad Davčo in Baško grapo in je zelo priljubljena gora, v veliki meri po zaslugi planinskega doma, ki se nahaja pod vrhom, in pa dejstva, da je Porezen tudi ena izmed točk Slovenske planinske poti. Koča je načeloma odprta vse leto ob sobotah in nedeljah.

Porezen je priljubljen tako poleti kot pozimi, pozimi pa je koča včasih tudi zaprta, ker zna zapasti na vrhu zelo veliko snega. Nanj pa se je možno povzpeti iz mnogih izhodišč, mi bomo izbrali eno izmed lažjih oz. krajših možnosti: od kmeta Jureža, do koder pridemo skozi Škofjo Loko, Železnike in Davčo. Pot je tudi pozimi precej hitro shojena, je bolj varna pred plazovi kot ostale in ne zahteva kake posebne zimske opreme, razen običajnih pohodnih derez. Kot vedno pa seveda pozimi v hribih velja: nikoli ne hodimo sami in vedno spremljamo nevarnost snežnih plazov, na

splošno velja, da se v hribe odpravimo samo kadar je splošna stopnja nevarnosti 2 ali manj. Poleti pa lahko to pot podaljšamo, tako da kot izhodišče vzamemo župnijsko cerkev v Davči, kar nam pot podaljša za eno uro.

Pot je dobro označena, saj je del loške planinske poti, in nas vodi po travnikih, grapah in skozi gozd, najprej v smeri proti zahodu, potem pa se obrnemo proti jugu tako da na vrh Porezna pridemo z jugovzhodne strani. Pozimi pa je običajno shojena različica, ki je bolj direktna in se direktno zagriže v vzhodna pobočja Porezna, katerih greben dosežemo v bližini doma, od koder je do vrha še slabih 10 minut hoje.

Izhodišče: **kmet Jurež oz. lovsko koča v bližini**

Višinska razlika po poti: **600 m**

Vzpon: **1 ura 45 minut**

Zahtevnost: **lahka označena pot**

Spomenik NOB

Tik pod vrhom se nahaja spomenik NOB, sam vrh pa je kopast in neporaščen in nas nagradi z dobrimi razgledi: na eni strani vidimo vzhodni del južnih Bohinjskih gora (greben Črna Prst – Rodica), vidimo Triglav, vidijo se tudi bolj oddaljene Karavanke in Kamniško - Savinjske Alpe, ob lepem vremenu pa lahko vidimo tudi Tržaški zaliv.

Porezen je ena tistih gora, kjer je zaradi neporaščene vršnega dela zelo lepa izkušnja tudi pričakati sončni zahod ali pa se nanj vzpeti ob polni luni.

br. Matej Nastran

Vršni greben

Pogled z vrha Porezna proti Karavankam

Trpljenje lahko osmisli le vera

»Kristus kralj, Kristus zmaguj,« smo peli pri sveti maši na praznik Kristusa kralja, v nedeljo, 23. novembra 2025. To je bil dan, ko smo se odločali, ali bo zmagala kultura življenja ali kultura smrti. Sama sem v petek, zadnji dan pred volilnim molkom, na svoj FB zid napisala: »Hvaležna sem, da so me ob diagnozi rak začeli zdraviti in mi niso ponudili možnosti, da izberem smrt. Kaj pa, če se mi rak še kdaj ponovi? Bo takrat še samoumevno, da me bodo zdravili, čeprav je to zelo drago? Ali mi bodo ponudili, da se izognem trpljenju, ki ga poznam, in ja, se ga bojim. A ponovno bi izbrala trpljenje. Še vedno bi izbrala življenje. Smrt je skrivnost in vedno pride sama, ni je treba klicati. Sem proti kulturi smrti. Bolj kot vse, si želim živeti. In tudi v trpljenju, ki ga doživljam v zadnjem letu in pol, se rojevajo čudovite zgodbe zaradi čudovitih ljudi, ki me obdajate. Hvala, življenje.«

Moj zapis na FB je bil iskren, moj strah še bolj. Po letu in pol boja z rakom spoznavam, zakaj po tej bolezni nikoli nisem več taka, kot sem bila pred njo. A še vedno sem najbolj hvaležna za vero, ki sem jo prejela po mojih starših. Večkrat sem se vprašala, kako zmorejo nositi križ bolezni ljudje, ki niso verni, na kaj se naslonijo, v čigavo naročje se vržejo? Kako osmislijo trpljenje? Odgovor sem dobila v teh dneh – nekateri ga nikoli ne, ker trpljenje lahko osmisli le vera.

Svojo bolezen sem doživljala kot svoj križev pot, moje postaje so podobne Jezusovim, na koncu upam, da pride odrešenje – ozdravljenje, a jaz vem, da ne bom odrešila sveta, sem pa hvaležna, da bo mene odrešil Bog. Tudi trpljenja, ko bo čas za to. V času bolezni sem se učila krpati kose svoje razpadle duše in gle-

dati svoje razpadajoče telo. Prebijala sem se skozi življenje, ki ni ponujalo bližnjic. Bolezen te razgali. Do golega. Ne pred drugim, pred samim seboj, zato je tako zahtevna.

Trpljenje je sestavni del življenja. Prav Jezus nam je pokazal, kako trpeti in kako vstati. Jezus nas vzame svoje naročje in nas nosi, ko je za nas pretežko. Verjamem, da nas v svoje naročje vzame tudi takrat, ko smo med nebom in zemljo, ko se naša duša trga iz telesa, zato se smrti ne bojim. Ja, tako kot vsi, pa se še vedno bojim trpljenja, a v veri ga znam osmisлити. In ko je tok bolečine pretrgan, ko se počutiš bolje, ko ti na novo zrastejo lasje, trepalnice, obrvi, ko se prvič spet povzpneš na tako ljub hrib, ki ga več kot leto le nemočno gledaš skozi okno, je vse, kar delaš, hvalnica usmiljenemu Bogu.

Veselili smo se zmage življenja nad smrtjo, hvaležni smo Bogu, da je bila naša molitev uslišana. A, kot napovedujejo podporniki zakona smrti, ne bodo odnehali. Torej bomo tudi mi morali še naprej bolj pričevati kot prepričevati, zakaj je življenje sveto od spočetja do zadnjega diha, ki ga določi Bog.

Zato moramo med ljudi. Če mislimo, da samo Afrika potrebuje misijonarje, se motimo. Mi jih potrebujemo še bolj – ker morajo vsi ti, ki si želijo predčasno vzeti življenje, da ne bi trpeli, spoznati Kristusa, našega Boga, ki je zastonjska neskončna ljubezen. Le tako bodo osmislili trpljenje. Le tako bodo radi živeli svoje življenje – do tistega trenutka, ko bo čas za to, da pride sestra smrt.

Mateja Feltrin

Bogu sem na stežaj odprla vrata

Sem Beti Žust, postulantinja v Družbi Marijinih sester čudodelne svetinje. Stara sem 26 let ter prihajam iz Vrha Sv. Treh Kraljev. Imam tri brate, očeta in mamo. Letos, na velikonočni ponedeljek sem stopila na pot posvečenega življenja, a se mi dozdeva, da sem že prej (morda nezavedno ali pa ne tako očitno) stopala po tej poti. Ko me kdo vpraša, kako sem prepoznala ta klic, običajno povem o prvem meni slišnem vabilu. Vedno bolj pa prepoznavam, kako me je Bog preko različnih zadožitev, hrepenenj, zanimanj, že prej vabil na to pot, le da takrat tega še nisem razumela. Od vedno sem imela rada ljudi. Spomnim se, kako sem v pisanju prošenj za študentska dela, večkrat omenila kako rada delam z ljudmi ter da mi je zanimanje za njihove življenjske zgodbe nekaj naravnega. Ena od služb, ki sem jih opravljala dlje časa, je bila strežba v planinski koči v naši vasi. Delo sem imela rada, še sploh pa sem se razveselila, ko smo se z rednimi obiskovalci imeli priložnost

pogovarjati o Bogu. Prepoznavala sem, da sem tam točno za to, pa četudi se tak pogovor zgodi le redko. Bolelo me je, ker ti ljudje niso poznali Boga ali pa so imeli o njem povsem napačno podobo, hkrati pa je v meni rastlo hrepenenje, da bi ga spoznali in mu odprli srce. Takrat se mi seveda še sanjalo ni, da je to že vabilo na pot posvečenega življenja.

Po veliki Božji previdnosti, sem se pomladi leta 2023 prijavila na program POTA. Nisem vedela kam sem se pravzaprav prijavila, a prijateljičinega povabila nisem mogla zavriniti. Ob prihodu na priprave me je bilo zelo strah, takoj ob prvi temi in predstavitvi poslanstva: »Pojdite in naredite vse narode za moje učence.« (Mt 28,19), pa sem vedela, da sem točno tam kjer moram biti. Vsa moja dotedanja hrepenenja in bolečine so dobile razlago. »Nič posebnega nisem, a ker sem kristjan, je moja naloga, da oznanjam.« To sem takrat slišala prvič in Bogu na stežaj odprla vrata, kar pa je On več kot očitno uporabil. Na POTA misijonu v Ukrajini sem se nato prvič srečala z Marijinimi sestrami, potem pa po letu in pol prepoznala, da je pri njih prostor zame ter da si Bog želi, da v tej 'družini' in z njimi opravljam poslanstvo oznanjevanja. Vse vidim kot velik izraz Božje ljubezni do mene ter Njegove previdnosti. Želim mu ostati zvesta in ga neprenehoma izžarevati, zato se priporočam v vaše molitve.

Beti Žust

LA VERNA 800

1224-2024 Osemsto let od stigem
svetega Frančiška

Pismo »štirih generalov« – 1. del

Dragi bratje in sestre frančiškove družine po vsem svetu, Gospod naj vam da svoj mir!

S tem pismom želimo z vami podeliti veselje ob osemstoletnici Hvalnice stvarstva, obletnici, ki je ne moremo prezreti. Ta obletnica se popolnoma vključuje v zaporedje stoletnic, ki tvorijo enoten frančiškovski jubilej: od Fonte Colomba do Greccia do La Verne, sv. Damijana in nazadnje do sv. Marije Angelske.

Med bolečino in ljubeznijo La Verne, kjer je Frančišek prejel rane, in srečanjem s »sestro smrtjo«, najdemo to pesem slavljenja in sprave, kar povzema Frančiškov pogled na Boga in na svet, na stvarstvo in na ljudi, na samega sebe in na Najvišjega. Hvalnica je odraz drže, kako je Frančišek gledal na resničnost – in skupaj jo želimo še naprej peti v duhu veselja.

V letu 2025, ki je Sveto leto in leto Hvalnice stvarstva, želimo skupaj ponovno odkriti globino te molitve, ki je preživela skozi stoletja in še dandanes nagovarja srce človeštva in Cerkve. Hvalnico je Frančišek sestavljal postopoma od leta 1225 do leta 1226; ni le literarno besedilo, temveč pričevanje o

celostnem pogledu na Boga Stvarnika, na stvarstvo, na vesoljno bratstvo in celostno na ekologijo – teme, ki jih je papež Frančišek močno poudaril v svoji okrožnici Hvaljen moj Gospod.

A. Na poti Cerkve Hvalnica veselja

Ali je mogoče, da bi obstajala hvalnica brez uglasbitve? Si lahko zamislimo pesem brez zvoka, ki bi jo sicer spremljal? »Hvaljen, moj Gospod, z vsemi tvojimi stvarmi.«¹ Hvalnica Božjega norčka je glasba, morda še prej kot besede, saj je Frančišek želel, da bi se s petjem oznanjalo odpuščanje in mir mogočnim sredi konflikta. To se je pozneje zgodilo z gibanjem »mirotvorcev« (paceri), imenovanim tudi gibanje Aleluja. Hvalnica sodi v žanr srednjeveških laudes in je v prvi vrsti hvalnica. Ni bila napisana za tiho branje, temveč za deklamacijo preko petja. Prav tako se tudi (judovski) Jubilej začne z zvokom: s šofarjem, ovnovim rogom, ki – če je cel in pravilno pripravljen – postane Yobel, trobenta jubileja.

Katera liturgija lahko obstaja brez glasbe? In katera glasba brez glasbil, ki jih daje samó stvarstvo, delo Božjih rok? Ne mehanska glasbila, temveč zgolj pihala in brenkala, narejena iz živalskih in rastlinskih materi-

¹ FSp 3.

alov, so bila dovoljena za izražanje vzvišenosti hvale Bogu, ki je »dobro, najvišje dobro, Gospod Bog, živi in resnični«. ² In kot pravi psalm: »Zbudite se, harfa in citre, zbuditi hočem jutranjo zarjo.« ³ Človek ne more biti rešen brez stvarstva. Ko delujemo proti opus Dei, škodujemo sebi in naši zavezi s Stvarnikom. Po vzhodni tradiciji človek, ki grdo ravna z naravo, izgubi občutek za lepoto;

kdor je ne varuje, postane len; kdor zanemari njeno drugačnost, zapade v nevednost. Duhovnost zahvaljevanja je spremljala Frančiška od spreobrnjenja do srečanja s sestro smrtjo, skozi vse težave človeškega življenja, kot jih opisuje Frančiškov primer o »resničnem in popolnem veselju«. ⁴ »Hvaljen, moj Gospod, v onih, ki ... prenašajo slabosti in trpljenje.« ⁵

Ni sprave z brati brez sprave z zemljo, kot zapoveduje oznanilo Jubileja. Ali je mogoče razglasiti osvoboditev sužnjev, če ni odpravljen na krivica v posedovanju zemlje? Da, svoboda sužnjev je mogoča le skupaj s počitkom zemlje! »Krik zemlje in krik ubogih!« – Frančišek ne pozna nasprotij in razdelitev.

V jeziku Hvalnice razlika postane harmonija in ne nasprotje, dopolnjevanje in ne neskladje. Tudi slovnične oblike samostalnikov nakazujejo na ritem vzajemnosti: brat sonce in sestra luna, brat veter in sestra voda, brat ogenj in naša sestra-mati zemlja. ⁶ To ni le slogovni

okras, ampak resnična teološka vizija, za katero je Frančišek dozorel na svoji evangelijski poti. Kozmično bratstvo, ki ga opeva, razlik ne odpravlja, temveč jih dopolnjuje znotraj reda spoštovanja in vzajemnosti, kar odraža izvirno vez med moškim in žensko, med nebom in zemljo, med lučjo in temo. Njegova pesem tako ni zgolj preprosto naštevane bitij, temveč je povezovanje le-teh v enoto, kjer se celo najbolj skrajni kontrasti – dan in noč, mraz in vročina – spravijo v eno večjo celoto. Iz te simfonije ni nič izključeno: raznolikost stvarstva ne pomeni razdrobljenost, temveč bogastvo. Vsako bitje je v svoji enkratnosti poklicano, da sodeluje v skupnem slavljenju Stvarnika: »Hvaljen, moj Gospod, v bratu vetru ... v oblačnem in jasnem, sploh vsakem vremenu.« ⁷ Frančišek je spoznal, da enotnost ni enoličnost, temveč občestvo: preplet odnosov, v katerih sleherno bitje ne obstaja zgolj za sebe, temveč v povezanosti z ostalimi, v redu dopolnjevanja in vključenosti, kar odseva Božjo dobroto.

... se nadaljuje ...

Zbral in prevedel br. Jožef Mezeg

² FhBn 3.

³ Ps 108 (107), 3.

⁴ FRpv.

⁵ FSp 10.

⁶ FSp 3-9.

⁷ FSp 6.

Molitev za mir/duh Assisija 2025

V Celju smo se zbrali vsi frančiškovi redovi – v duhu z nami so bile tudi sestre klarise. Skupaj smo se združili v molitvi za mir, ob prisotnosti frančiških otrok in frančiškove mladine.

Iskrena hvala bratom kapucinom iz Celja, ki so nas gostoljubno sprejeli, ter KB Celje – sveta Cecilija za vso organizacijo in toplo dobrodošlico.

Srečanje smo začeli s sveto mašo, ki jo je ob so-maševanju bratov prvega reda daroval frančiškanski provincial Christian Gostečnik.

Sledilo je predavanje brata Lorenza, v zadnjem delu pa smo se vsi frančiškovi redovi, otroci in mladina predstavili s pesmijo ter skupaj slavili Boga.

Naj bo vse, kar smo doživeli in delili, zapisano v Božjo slavo – v Frančiškovem duhu miru in bratstva.

Jože Kozel

Zaobljube Mateje Janša

V nedeljo 23. novembra 2025, na praznik Kristusa Kralja, je izrekla svoje zaobljube v skupnosti Hčera

Srca Jezusovega, župljanka iz Štepanje vasi, sestra Mateja Janša. Trenutno je v samostanu na otoku Lido pri Benetkah.

Župljani, sorodniki in drugi njeni prijatelji smo se z veseljem pridružili temu svetemu in svečanemu dogodku in jo podprli z molitvami. V italijanski cerkvi so ob sodelovanju slovenskega duhovnika Ivana Hercoga in diakona br. Dominika Papeža zadonele slovenske pesmi in Božja Beseda v slovenskem jeziku.

Ob zaobljubah v svojem slovenskem jeziku je s. Mateja je prejela novo redovniško ime, Marija, ljubljena od Jezusa. Bilo je nebeško lepo!

O skupnosti Hčera Srca Jezusovega

Skupnost Hčera Srca Jezusovega je zaprti red sester v belem, ki ga je ustanovila bl. Marija Jezusova iz Marseille v Franciji. Sestre ves dan molijo in častijo evharističnega Jezusa in njegovo Srce v zadoščevanju za rešitev sveta od temnih sil. Samostani so po Evropi, v Franciji, Italiji, Avstriji, Belgiji, na Hrvaškem. V Sloveniji še nimajo svojega samostana.

Bogu se zahvaljujemo za to milost. Po molitvah Marije, ljubljene od Jezusa, kot od vseh sester tega reda, prihaja blagoslov tudi na našo župnijo in na vse nas.

Tudi mi radi z molitvijo spremljajmo sestro Marijo, ljubljeno od Jezusa (našo drago s. Matejo) za njeno svetost in stanovitnost.

Tekst in fotografije: Marinka Eber

Izženimo strah pred smrtjo in mislimo na neumrljivost

Iz razprave sv. Ciprijana, škofa in mučenca, O umrljivosti (18.24.26)

Pomnimo, da moramo izvrševati ne svojo, marveč Božjo voljo, kakor nam je Gospod vsak dan zapovedal moliti. Kako napak je in kako narobe, če prosimo, naj se njegova volja zgodi, ko pa nas Bog s tega sveta pokliče in povabi, nismo takoj poslušni ukazu njegove volje. Ustavljamo se in upiramo in se damo kakor trmasti sužnji z žalostjo in nejevoljo vleči pred Gospodovo obličje in gremo od tod le po pritisku sile, ne iz voljne poslušnosti, pa vendar hočemo, da nas nagradi z nebeškim plačilom, ko neradi pridemo k njemu. Čemu tedaj molimo in prosimo, naj pride nebeško kraljestvo, če nas ujetništvo na zemlji veseli? Čemu s pogostnimi molitvami prosimo in želimo, naj skoraj napoči dan kraljestva, če bolj želimo in silneje hrepenimo služiti tukaj hudiču kot kraljevati s Kristusom.

Ko svet sovraži kristjana, kaj ljubiš tega, ki te sovraži, in ne hodiš rajši za Kristusom, ki te je odkupil in te ljubi? Janez v svojem pismu kliče in govori in svari, naj ne ljubimo sveta in ne živimo po mesenem poželenju: Ne ljubite sveta ne tega, kar je na svetu. Če kdo ljubi svet, ni v njem Očetove ljubezni. Zakaj, karkoli je na svetu, je poželenje mesa in poželenje oči in napuh sveta, ki ni od Očeta, marveč od svetnega poželenja. In svet preide in njegovo poželenje; kdor pa vrši voljo božjo, ostane vekomaj. Bodimo, ljubi bratje, rajši s čistim srcem, kar Bog hoče. Izženimo strah pred smrtjo in mislimo na neumrljivost, ki pride. Pokažimo, da smo, kar verujemo.

Preudarjati moramo, ljubi bratje, in neprestano premišljevati, da smo se svetu odpovedali in da samo kot tujci in popotniki nekaj časa tukaj živimo. Veselimo se dneva, ki bo vsakemu odkazal njegovo stalno bivališče, ki nas bo vzel od tod, nas oprostil svetnih vezi in privedel nazaj v raj in kraljestvo. Kdo ne bi iz daljne tujine hitel v domovino? Kdo si ne bi, ko hiti čez morje k svojcem, srčno želel ugodnega vetra, da bi mogel čim prej objeti svoje drage? Očetnjava nam je raj; očetje so nam zdaj očaki. Zakaj ne hitimo in tečemo, da bi mogli videti domovino, pozdraviti očete? Veliko število naših dragih nas ondi pričakuje, številni in močan zbor staršev, bratov, otrok po nas hrepeni, že brez skrbi za svojo rešitev, a še v skrbi za naše zveličanje. Kakšno skupno veselje njim in nam, če jim pridemo pred oči, pridemo v njih objem! Kakšna radost v nebeškem kraljestvu, kjer ni strahu pred smrtjo, kakšna silna in neminljiva blaženost, kjer je življenje večno! Tam je apostolov slavní zbor, tam radujočih se prerokov število, tam mučencev neštevilna množica, za zmago v slavnem boju in trpljenju venčana; tam so zmagoslavne device, ki so poželenje mesa in telesa z zdržnostjo pogumno ukrotile; tam uživajo plačilo usmiljeni, ki so ubožcem hrano in miloščino deleč opravljali pravična dela, ki so spolnjujoč Gospodove zapovedi spreminjali zemeljsko imetje v nebeške zaklade. K njim, preljudi bratje, s koprnečim srcem hitimo, da bi bili kmalu pri njih; da bi kmalu srečno prišli h Kristusu, želimo! To misel naj Bog v nas vidi, ta sklep našega srca in naše vere naj Gospod Kristus zagleda, ki bo dal bogatejše plačilo svoje sreče tistim, ki bodo bolj goreče hrepeneli po njem.

Sv. Ciprijan (ok. 200-258), konvertit, škof v Kartagini v Severni Afriki, buditelj v času preganjanj in razkolov, mučenec

Frančiškov svetni red – Cortona (Italija)

Za naše malo bratstvo FSR bl. Gvida iz Cortone Covid ni bil ovira, ampak priložnost, da se učimo srečevanja na daljavo prek družbenih omrežij. Tako smo s pobudo nekaterih, a s podporo in tolažbo mnogih, uspeli uresničiti našo pot in ljubezen do Frančiška, ki se je začela tri leta prej.

Prejšnji mesec smo obhajali kapitelj in namesto da bi se ukvarjali s težavami, s katerimi smo se soočali v prvih treh letih delovanja, smo se osredotočili na pobude, ki so nas združile in prinesle nepričakovane rezultate. Z Gospodovo pomočjo nam je uspelo pritegniti na mesečna srečanja z določeno temo precej ljudi, ki so simpatizerji sv. Frančiška. Tako smo v sredo, 19. marca, v naši majhni cerkvi med mašo sprejeli pet novih članov, tri sestre in dva brata, ki so prosili, da bi nadaljevali Frančiškovo pot v FSR. Ali ni to čudovito? Slovesnosti je oplemenitila navzočnost krajevnega ministra in mnogih drugih ljudi, ki so nam blizu in nas podpirajo, nas imajo radi.

Ko delim svoje veselje z vami, bi rad poudaril, da je najučinkovitejši način za oznanjanje Frančiška med nami, prav to, da smo razpoložljivi in da poslušamo, ne da bi pričakovali povračilo. Vem, da ni čudežnih receptov, ampak pokazati moramo svoje navdušenje in verjeti v to, kar delamo. Gospod naj nam da mir.

br. Gilberto, Cortona (Italija)

BETLEHEM je odmik za mlade (17-32 let), ki se želijo na preprost in domač način pripraviti na obhajanje Božične skrivnosti. Odmik je zaznamovan z branjem in premišljevanjem svetopisemskih besedil, ki govorijo o rojstvu Odrešenika. Poleg osebne meditacije bo priložnost za podelitev, druženje, molitev, romanje, film ...

Od 21. do 24. decembra v Vipavskem Križu vodijo bratje kapucini.

Prijavi se
na: luka@kapucini.si
068197765

BETLEHEM

Nova blažena

21. novembra je papež med drugim odobrili tudi, da se dva mlada italijanska katoliška duhovnika iz Emilije - Romanje – mučenca – razglasita za blažena. To sta 26-letni p. Ubaldo Marchioni, ekonom župnije San Martino di Caprara, in 32-letni p. Martino Capelli, redovnik in kaplan v župniji San Michele di Salvaro. Umrla sta, ker nista želela zapustiti ljudi, ki so jima bili zaupani in so postali žrtve esesovskih racij in lova na italijanske partizane.

Prvi je umrl Ubaldo Marchioni iz Vimignana di Grizzana Morandi v okolici Bologne. Rojen ob koncu prve svetovne vojne je bil pri 24 letih posvečen v duhovnika. Kot duhovnik v San Martino di Caprara je ostal s svojimi župljani, ki so se bali nacističnih spopadov s partizani v okolici in nemških povračilnih ukrepov.

29. septembra 1944 se je na poti na mašo na podružnico ustavil v Marijini cerkvi v Casagli, da bi zaščitil Najsvetejše in ponudil zavetje majhni skupini ljudi, ki jih je prestrašil prihod nemških sil. Duhovnik je moškim naročil, naj se skrijejo v gozdu, ženske in otroci pa so se zatekli v cerkev. Pogajanja za njihovo izpustitev so propadla; esesovci so jih pregnali ven in pobili na bližnjem pokopališču. Dona Ubalda so nato odpeljali nazaj v svetišče in ga pred oltarjem ustrelili v glavo. Truplo je bilo zelo iznakaženo, kar kaže na sovraštvo do vere, pa

tudi na njegovo ljubezen do ljudi, saj se kljub ponujeni možnosti ni želel umakniti na varno.

Drugi duhovnik je bil p. Martino Capelli, član Reda Presvetega Srca Jezusovega. Rojen leta 1912 je leta 1929 vstopil v red in bil leta 1938 posvečen v duhovnika. Kasneje je v Rimu študiral na več papeških ustanovah, med drugim Sveto pismo in stare pisave. Kot profesor Svetega pisma in cerkvene zgodovine se je skupaj s študenti zaradi vojne umaknil iz Bologne na podeželje.

Poleti 1944 je p. Martino odšel pomagat starejšemu škofijskemu duhovniku v Salvaro, čeprav je bilo to območje središče spopadov med partizani, zavezniki in Nemci. Red se je bal za njegovo varnost in mu je naročil, naj se vrne, vendar domačinov ni želel zapustiti. Po nemški zasedbi in pobojih na območjih Marzabotta in Monte Sole je pohitel tja, da bi poskrbel za umirajoče. Ujeli so ga in prisilili v nošenje streliva, nato pa so ga skupaj z drugimi zajetimi prebivalci odgnali v hlev, kjer je skrbel za zapornike in jih spovedoval.

Zvečer 1. oktobra so ga skupaj še z enim duhovnikom in skupino »delovno nezmožnih« usmrtili. Tudi pri njegovem mučeništvu sta razvidna oba elementa kot pri Ubaldu: sovraštvo do vere in ljubezen do bližnjega, saj je imel možnost umika v Bologno, a je ostal z umirajočimi in zaporniki.

Med temi preganjanji je bilo območje požgano, veliko ljudi ubitih. A nesebično služenje teh dveh in ostalih duhovnikov je v to globoko temo zla prižigalo plamen upanja in Božje tolažbe.

Po vatikanskih in drugih virih povzel br. Gregor Rehar

Sveti Frančišek je imel izkušnjo vojne in trpljenja, ki ga prinašajo oboroženi spopadi. Tudi sam je bil ujetnik v Perugi in doživljal je težke trenutke osamljenosti in zapuščenosti. Tudi mi smo priče vojnih strahot, ki jih povzročata dva velika konflikta v našem času: na Bližnjem vzhodu in v Ukrajini.

Kako »unovčiti« trpljenje, ki nas obkroža? Težka je beseda »unovčiti« morda celo neprimerna, pa vendar pove tisto evangelijsko: trpljenje sprejeti in darovati, da bo nastalo nekaj novega, lepšega, tudi za družine.

V arhivu smo našli rokopis vojnega ujetnika v prvi svetovni vojni. To je bil naš brat Felician Anžlovar, ki je preživel 6 let ruskega ujetništva in vse to lepo lastnoročno popisal. Po drugi svetovni vojni je živel v Vipavskem Križu in od tukaj leta 1961 odšel k Nebeškemu Očetu. Kmalu bo ta rokopis izšel v tiskani obliki. Za to skrbi učiteljica Lea Bric.

Za predokus branja te knjižice bom iz tega rokopisa vzel dogodek: »Mobilizacija – ranjenec«.

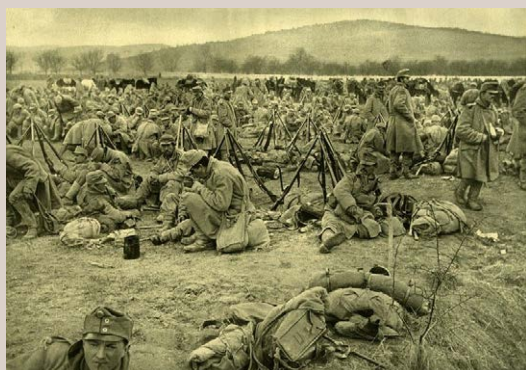
MOBILIZACIJA – RANJENEC

Slovenski vojaki na ukrajinskih poljih smrti

Bilo je na svetega Jakoba, leta 1914. Na vogalih hiš so viseli veliki plakati: Mobilizacija. To je bilo kakor kadar udari strela iz črnih oblakov, vse je bilo kakor omamljeno in pobito. Na mobilizacijskih listih je bilo približno takole napisano: Vsi vojni obvezniki avstroogrške monarhije se pozivajo, da se v 24 urah prijavijo pri svojem zboru in to vsi od 26 do 35 leta, s seboj morajo prinesiti vse stvari, ki jih predpisujejo vojaške knjižice ob primeru mobilizacije. Kdor bi se ne pokoril temu pozivu, bo strogo kaznovan po zakonih, ki so navedeni v teh knjižicah ...

Nekega dne pa je prišlo povelje, vsi na kolodvor v popolni vojni opremi in pod smrtno kaznijo ne sme nihče izostati, razen kdor je prav močno bolan.

V Zidanemu mostu smo dolgo čakali ne vedoč v katero stran nas bodo peljali. Ko se je začel vlak premikati, smo vsi prav napeto pričakovali kam se bo obrnil ali proti Zagrebu ali proti Celju. No, sedaj smo dobro vedeli, kam gremo, namreč proti Rusom v Galicijo.

Po petdnevni vožnji smo se pripeljali v bližino mesta Zločevo. Tam smo izstopili in smo bili razpostavljeni v nekako bojno črto.

Dobili smo povelje, da napadamo!

Preden smo začeli napadati mnogokrat močnejšega sovražnika, nas je naš brigadir nagovoril in nas prav s krepkimi besedami spodbujal, rekoč, da čeravno se imamo boriti proti mnogo močnejšemu sovražniku, naj nam vendar ne upade pogum, ker naša avstrijska in nemška armada, ki se z nami združena bori, je nepremagljiva, naša zmaga da je gotova. Na take in tem enake besede smo še enkrat prisegli zvestobo Avstriji in njenemu vladarju, nato nam je dal vojni kurat odvezo, nas blagoslovil in takoj smo začeli Ruse zasledovati.

Ko smo tako naprej drveli, so Rusi na nas sesipali krogle kakor točo, iz vseh gričev so strojnice ropotale kakor klopotec, kadar ga veter žene... Mi smo sicer Ruse podili nazaj, ali pri tem so se naše vrste vedno bolj redčile. Tako je trajalo cel dan, na vse strani okrog mene so padali vojaki kakor snopi ...

Bil sem zadet...

Proti večeru pade tudi naš blagi stotnik, bil je smrtno zadet, nič več ni spregovoril, niti ene be-

sede, mi pa, kar nas je še bilo, smo drveli za sovražnikom, ...Tudi mene zadene s tako silo, da me je v zrak vrglo, bil sem zadet od leve strani proti srcu, ena krogla, ki je bila dum dum, se je v meni razpočila, druga je obstala ravno pred srcem, to še sedaj nosim v sebi ... Spominjam se še, kako je neki moj tovariš skočil k meni in mi zaklical: »Anžlovar, ali si močno zadet?« in ko je videl, kako kri teče iz mene, mi je prerezal naramnice od telečnjaka in mi ga dal pod glavo. Zaklical mi je: »moram iti naprej za drugimi« in je odšel za svojimi ...

Ležal sem tam in se tu pa tam zavedel, pa sem zopet padel v nezavest ...

Klical sem Devico Marijo

Ko sem tako tam ležal nekaj dni, se mi je zavest popolnoma povrnila, začel sem poskušati vstati, pa ni šlo ... Vedno pa sem klical

Se želite pridružiti Molitveni navezi za dobre družine in duhovne poklice? Preprosto. Pišite na sedež province: **Slovenska kapucinska provinca**, Mekinčeva 3, 1000 Ljubljana; na elektronski naslov: **kapucini.provincialat@rkc.si** ali pa na spletni strani: **www.kapucini.si/poslanstvo/molitvena-naveza-za-dobre-druzine-in-duhovne-poklice/** najdete obrazec za vpis in ga izpolnite.

Devico Marijo, naj me ne pusti tukaj umreti in bil sem trdno prepričan, da tam ne bom umrl.

Bilo je že tretji dan popoldne ... Končno sta me našla dva sanitejca in me zanesla v zasilno bolnico ... Najprej so me slekli. Ko je pri tem slačenju opazil neki zdravnik, da imam na sebi škapulir Marije Karmelske, ga je s tako jezo zagrabil in z mene strgal rekoč »kaj pa zopet ta čarovnija« in ga vrgel proč s pravim peklenskim sovraštvom. Nato so me zasilno prevezali in mi dali nekaj tople hrane, kar me je močno poživilo. Položili so me pod neko mizo, ker drugje ni bilo več prostora. Zvečer smo bili natlačeni drug pri drugem, zjutraj so jih pa četrtino znosili ven, ker so ponoči zaradi mnogih ran umrli.

Drage bralke in bralci revije Frančiškov prijatelj! Upam, da ste odkrili v teh par stavkih, kako nadarjenega in pobožnega brata smo imeli. Nagovoril je k zvesti molitvi, ki nam jo ponuja tudi Molitvena naveza za dobre družine in duhovne poklice.

br. Placid Prša

Združenje delavnice molitve in življenja

Iz zakladnice duhovnosti br. Ignacia Larrañaga:

Sestra smrt

Človek je s svojim umskim upiranjem smrt spremenil v gospodarico veselja, v svojo sovražnico. Bolj kot o njej razmišlja, bolj se je boji. Žival ne umre. Ko pride njen čas, se ne upira, ampak se preprosto umakne in ugasne kakor sveča. Edino bitje v stvarstvu, ki si dela probleme zaradi smrti, je človek. Zlo smrti ni smrt sama, ampak strah pred smrtjo. Kako v smrti videti sestro in prijateljico? Potrebno se je prebuditi in zavedati dejstva, da vse, kar se rodi, umre. Seveda je

V Ruskem ujetništvu

Popoldan drugega dne se je čedalje bliže slišalo grmenje topov, vedeli smo, da se bi-jejo blizu. Proti večeru so izginili vsi zdravniki in sanitejci. To je bilo znamenje, da se naši umikajo in da se Rusi bližajo. Ponoči se res zasliši neki ropot od zunaj. Bilo je okrog 11. ure, kar se odprejo vrata na stežaj in v sobo vstopi en ruski častnik in nekaj vojakov. Kar na vratih obstane in se ozre po sobi in reče svojim spremljevalcem: sami ranjeni Avstrijci in se obrne in odide. Sedaj smo vedeli, da smo postali ruski vojni ujetniki.

potrebno narediti vse, kar je v naši moči, da držimo baklo življenja visoko v zraku. Ko pa pride ura, se je »noro« upirati neizogibnemu dejstvu. Mirno, modro in ponižno sprejeti, da se naše življenje končuje. Smrt preneha biti smrt v trenutku, ko je sprejeta. Upiranje jo spreminja v našega sovražnika. Če upornost zamenjamo z izročitvijo, lahko spregovorimo o sestri smrti. Podaj mi roko sestra bolezen in skupaj stopiva nasproti objemu sestre smrti, ki nama bo odprla vrata Življenja. Kajti Kristus je smrt spremenil v studenec, ki je vir odrešenja in večnega življenja v Očetovi ljubezni.

Molitev

»Vse sprejemam z ljubeznijo. Naj se zgodi Tvoja volja. Mirno in molče se izročam v Tvoje roke!«

»Moj Bog, pričakuješ nas, vse in vsakega posebej. Na koncu bodo tvoje roke tiste, ki nas bodo vse sprejele In tvoje oči, ki bodo gledale, če nihče ne manjka. Takrat boš rekel: *»Pot je končana, prispeli ste, moji otroci.« Lahko bomo gledali tvoj obraz, mlad in vesel, obraz dobrega Očeta. Z nami bo prišel Jezus, tvoj Sin, naš brat in prijatelj, ta, ki nas je naučil teči: »Oče naš, ti nas ljubiš. Daj da bi se vsi ljubili. Želimo izpolniti tvojo voljo...«*

Termini novih delavnic molitve in življenja v 2026

Delavnice molitve in življenja – Nova evangelizacija – novi termini v 2026. Kot povedo nekdanji udeleženci delavnic, sta notranji mir in svoboda poglavitna sadova delavnic.

90. jubilej voditeljice Stanke Knez

Bila je med prvimi voditelji in je z vodenjem začela maja 1998. Delavnice je vsa leta vodila skupaj s t. možem Konradom Knezom. Vsem nam je zgled, kako ohranjati svežino in mladostnega duha, saj se še vedno udeležuje duhovnih vaj, biblične šole in vodi delavnice. Iskrene čestitke, Bog živi!

Utrip življenja združenja DMŽ

- Voditelji DMŽ skrbijo za duhovno rast in utrjevanje poslanstva na letnih odmikih, ki so potekali v novembru v Kančevcih in v

Vipavskem križu. Duhovni odmiki temeljijo na oznanilih, ki jih je pripravil br. Ignacij Larranaga, molitvi in premišljevanju božje besede. V Kančevcih je duhovni odmik podajal br. Primož Kovač, v Vipavskem Križu pa br. Marjan Potočnik.

- V lokalni koordinaciji Lj-MB poteka šola za nove voditelje, v koprski koordinaciji pa je napovedana z začetkom jeseni 2026.
- Po več desetletnem vodenju in opravljanju različnih služb v okviru združenja DMŽ so v jeseni 2026 Lojzka Bajc, Nada Kekič in Magda Sever postale zaslužne voditeljice in s tem sklenile aktivno vodenje delavnic. Iskrena hvala v imenu vseh udeležencev, ki so obiskovali delavnice.
- V svetem letu so voditelji jeseni poromali na Sveto goro in sodelovali na Festivalu mladih v Stični.
- Izšla je nova knjiga Ignacia Larranaga: Od trpljenja k miru – k notranji osvoboditvi. Knjiga ima zelo praktičen značaj, da bi lahko sama po sebi bralcu učinkovita pomoč za zmanjševanje raznovrstnega trpljenja. Naročila na: <https://zalozba.kapucini.si/izdelek/od-trpljenja-k-miru/>

Jana Barba

Smrt telesa, življenje duše?

Kaj je smrt?

Ko razmišljamo, govorimo, pišemo o smrti, je zagotovo pomembno, da imamo jasno in poenoteno razumevanje kaj to sploh je. Hitro se nam namreč zgodi, da uporabljamo izraz, ki ni ravno najustreznejši ali pa si nekdo drug pod njim predstavlja nekaj čisto "svojega". Iz te perspektive zelo cenim bivše profesorje na FMF-ju, ki so izjemno striktno vpeljevali nove pojme z jasnimi (vsaj njim se je tako zdelo) definicijami.

Kaj torej najdemo pod pojmom smrt?

1. Prenehanje življenja, življenjskih procesov (SSKJ).
2. Dejstvo, da kdo umre (SSKJ).
3. Okostnjak s koso (SSKJ).
4. Nepovratno prenehanje bioloških procesov, ki vzdržujejo organizem pri življenju, torej konec življenja. Natančno pa pojava še ne znamo opredeliti, saj je neločljivo povezan z definicijo življenja, ki prav tako ni določena. (Slovenski medicinski slovar)

Če izpustimo tretjo definicijo, ki je simbolno sicer najoprijemljivejša, je res bistveno vprašanje pri smrti, kaj je sploh življenje?

Življenje je ...

Kaj nam pomeni živeti? Ali nam biološko delovanje organizma zagotavlja življenje? Če/ko bomo sposobni v laboratorijih iz anorganskih sestavin ustvariti organsko bitje, bo to pomenilo, da smo postali stvarniki življenja? Ali smo to mejo celo že prestopili in z generativno umetno inteligenco ustvarili "življenje", ki lahko ustvarja nekaj novega, se izraža, "posluša" ...?

Čisto na začetku Svetega pisma, natančneje 1 Mz 2,7, beremo: Gospod Bog je iz zemeljskega prahu izoblikoval človeka, v njegove nosnice je dahnil

življenjski dih in tako je človek postal živa duša. Poleg tega pa še, da je bil človek ustvarjen po Božji podobi (1 Mz 1,26-27), kot moški in ženska.

Kaj pomeni živa duša? Če povežemo nekaj (milionov) molekul na pravi način, se bodo spremenile v živo dušo? In v čem je naša bogopodobnost, glede na ostale ustvarjene stvari in bitja?

Mislim, da nas na tem mestu sveto pismo spodbuja k pogledu na človeka, ki se ne ustavi na površini, pri celicah kože, las, ampak se trudimo razumeti različne dimenzije, ki gradijo človeka. Zanimivo je, da ta izziv (posredno) naslovijo tudi nekatere od zgornjih definicij smrti.

Katera smrt se ti zdi najbolj neškodljiva?

Biološko smrt si verjetno znamo še kar dobro predstavljati, čeprav je tudi tukaj zanimivo, da se jo ugotavlja pogosto za nazaj, saj klinična smrt ni nujno ireverzibilna (modernejši načini oživljanja so

lahko v določenih primerih zelo učinkoviti). Vprašanje, ki se mi zdi ob tem pomembno je, kako ta smrt vpliva na druge dimenzije našega življenja? Npr. kaj to pomeni

za našo dušo? Da gre v nebesa, pekel, ali vice? Kako? Kaj to pomeni za odnose z bližnjimi? Da se izgubijo, "umrejo", zamrznejo, živijo naprej?

Kaj pa bi pomenila smrt duše? Vse ljubitelji Harryja Potterja bi rad spomnili na "morakvarjev poljub", ki osebi izsesa dušo. Tako ostane telo živo, a popolnoma prazno, brez misli, volje, čustev, spomina, osebnosti ... lupina. Še dobro, da nič takega ne obstaja v našem, resničnem svetu, kajne? Kakšno vrednost bi imelo biološko življenje v tem primeru?

Kaj pa duhovna smrt? Tu je spet odvisno od tega kaj si predstavljamo pod pojmom duhovno. Verjetno bi logoterapevtsko to lahko prepoznali v izgubi smisla (kar je žal še preveč resnično tudi danes). Teološko je ta pojem verjetno najbolj povezan s smrtnim grehom in odločitvijo proti

Bogu, za oddaljitev, odcepitev, prekinitev odnosa z Ljubeznijo.

Pri opazovanju naše družbe, še posebej sprememb med otroki in mladimi, se mi zdi, da je najmočnejše na pohodu neka druga smrt. Smrt odnosov. Njen prihod sicer lahko spremljajo prepoznavni znaki njenih sestričen (telesne, duševne, duhovne smrti): skriti prihod, laži, počasno prevzemanje oblasti ... Izgleda pa, da je v zadnjem času znotraj ožjega sorodstva najuspešnejša, gledano na relativni delež "na novo pridobljenih strank". Tako kot ostale se seveda prepleta z drugimi in krepi tudi sorodnice: smrt duše, duha in telesa. Ampak v družbi pametnih telefonov, družbenih omrežij, pogovornih robotov in spremljevalcev, je njeno delo še uspešnejše. Skrb zgolj zase, ukvarjanje predvsem z lastno dobrobitjo in užitkom ter "modrosti", kot je na primer Bog je najprej sebi brado ustvaril, nas izrazito vodijo v družbo nepovezanih posameznikov. V kombinaciji z vrednotama ugodja in svobode, ki si ju radi razlagamo zgolj v kolikor nam koristita pri lastnem individualizmu in egocentrizmu, ustvarja smrt odnosov okolje, kjer je odločitev za neživljenje (v polnem pomenu besede) hitra in včasih celo logična izbira.

Kdaj pa boš ti umrl?

Vprašanje rojstva nam je precej pomembno in zagotovo je rojstni datum en od tistih, ki jih najpogosteje zapišemo. Zanimivo, da kljub medicini, ki je izjemno zmogljiva in ki smo ji lahko hvaležni za veliko dobrega, ostaja točen dan poroda v večini primerov neznanka, dokler se "dojenček ne odloči, da bo prišel

ven." Še toliko bolj neznan nam je trenutek smrti. Seveda ob pogoju, da prepuščamo Bogu skrb za celostno sliko in za umestitev našega življenja, kot delčka v preoblikujoči se sliki stvarstva.

Ampak želja po nadzoru trenutka smrti je vse večja in močnejša in v določenih segmentih navzoča že celo človeško zgodovino. Kje ima izvor? V našem strahu pred neznanim? V tem, da težko zaupamo, da bi bil Bog res dober? Zares navzoč? Da bi obstajal tudi po naši smrti? Biti kakor bog - odločati o smrti in življenju na vseh ravneh, je skušnjava, ki nas vedno bolj preplavlja in dobiva na svojo stran.

Osebnost me močno nagovarjajo mnoge izkušnje tistih, ki so lahko z najbližjimi preživeli zadnje trenutke. Niso vse izkušnje enostavne. So pa dragocene. Na nek način polne upanja. In v priznavanju, da Bog bolje pozna celostno sliko in življenje v vseh dimenzijah. Bolje od vsakega med nami in nas vseh skupaj. Skrivnosti, ki nam niso znane se prav v težkih trenutkih trpljenja pogosto razodevajo in nam pomagajo rasti. Pomagajo nam bolj resnično živeti.

Ob tej temi mi je bil zelo dragocen tudi pogovor z zdravnico Matejo Lopuh, ki prepoznava paliativno oskrbo predvsem kot prinašanje upanja in življenja tja kjer je težko, kjer je nemoč, kjer so neozdravljive bolezni. Če kdo želi prisluhniti pogovoru, ga lahko najde tukaj:

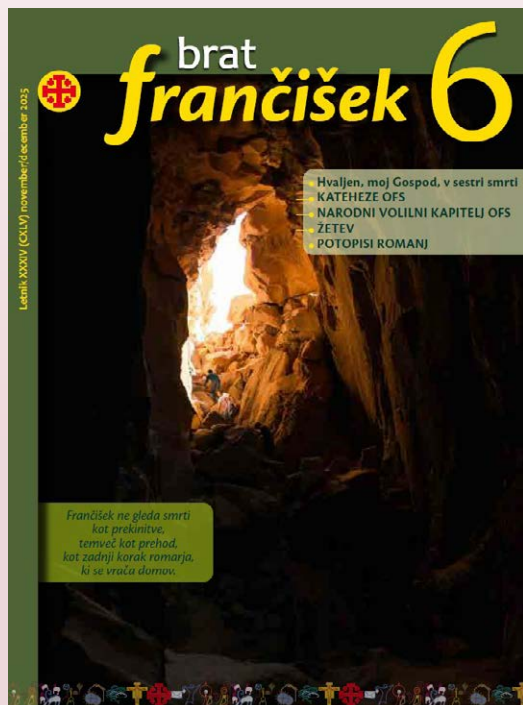
Poklicani k pogumu

Tako Jezus, kot Frančišek nam kliče k polnemu življenju, ne glede na čas ali prihod telesne smrti.

Jezus nam zelo jasno pove (Mt 10,28), da se nam ni potrebno bati tistih, ki lahko umorijo telo. Čeprav se nam verjetno zdijo te besede absurdno radikalne, mislim, da so jih prvi kristjani vzeli zelo zares.

Prav tako je spodbuda sv. Frančiška pomirjujoča, saj nam, ob predpostavki, da nismo v stanju smrtnega greha, zagotavlja popolno zaščito pred drugo/duhovno smrtjo.

Benjamin Tomažič

Ob prazniku Vseh svetih se vreme po navedi spremeni, saj vetrovi hladneje zapihajo in pripravljajo vse na prihod zime. Praznik Vseh svetih in Spomin vseh vernih rajnih sta nekakšen predokus našega pričakovanja srečanja s sestro smrtjo, ki ji nihče v življenju ne uide, in nebeške slave, ki nam jo je zaslužil Jezus. Tako kot drevesa jeseni odvržejo zlatorumeno listje, se moramo tudi mi osvoboditi vsega posvetnega in greha, da se pripravimo nebeško.

Razmišljanja tokratne številke revije Brat Frančišek se še vedno napajajo ob Hvalnici stvarstva, ob kitici o sestrí smrti. Poglejte in razmislite tudi vi.

Katehezi OFS za november in december nas spodbujata k ponižnemu služenju za srečno zadnjo uro.

Pred vrati je narodni volilni kapitelj Frančiškovega svetnega reda, ki bo potekal v mesecu decembru na Kureščku pri Ljubljani.

Konec septembra in v začetku oktobra sta potekala Pohoda za življenje v Mariboru in v Ljubljani; pogledjte, kako je bilo.

Ne spreglejte napovednika dogodkov za OFS v letu 2026.

V rubriki Iz naših družin pa najdete veliko utrinkov iz zaobljub po krajevnih bratstvih OFS. Septembra je potekalo peš romanje z Goriškega v Piran, o čemer bomo več lahko prebrali v naslednji številki, lahko pa že sedaj preberete potopisne zapise peš romanja z La Verne v Assisi.

Svetodeželska rubrika nam prinaša zapisa o kolesarjenju po poti pokristjanjevanja od Salzburga do Ogleja ter o romanju po pravoslavnih samostanih Srbije.

Vsem želim prijetno branje!

br. Janez Papa

Tema tokratne številke Med nami je: Postajati podobni Kristusu po vzoru sv. Frančiška, da bi živeli.

Ker bo izšla tik pred božičem, se v njej čuti tudi adventno vzdušje pričakovanja, ki ga prinaša vsako pričakovanje novega življenja ali polnejšega življenja.

Z nekoliko drugačnega vidika razmišlja avtor v rubriki Svetopisemske ikone in nam

MED NAMI

Duh Assisija in Brezmadežna
XXXV leto • 2025 4

pove, da: »prav skozi razpoke krhkosti zasije človekova bogopodobnost in zasveti drobec večnosti, ki mu je bil položen v srce.«

V pogovoru z družino, ki jo je mama spodbudila, da so šli na romanje v Assisi, odkrivamo, kako klijejo semena, ki so bila položena v njeno srce pred leti, ko je bila v Assisiju s Frančiškovo mladino in jih je hranil dober humus ter jim omogočil ponovno rast.

Marijine zadnje besede, ki jih je izrekla v Kani Galilejski, nas vabijo: ko je pokazala na Jezusa, je rekla služabnikom: »Karkoli vam

reče, storite« (Jn 2,5). Potem ni več spregovorila. So kot oporoka ...

Spominjamo se lepega srečanja v Duhu Assisija, ki je bilo oktobra v Celju in se ga je udeležilo veliko bratov in sester OFS, mladine in otrok. Povezovala nas zavest, da upanje prinaša mir.

Na Vidmu pri Ptujju so slavili Stvarnika v Frančiškovem parku ob prisotnosti domačih ljubljencev in izvedeli še marsikaj koristnega o sposobnostih štirinožnih pomočnikov.

Assisi še vedno utripa in v njegovih utrinjih so se zasvetile zvezde, ki so jih občudovali letošnji romarji ob vzponu na Subasio, kjer so poleg zvezd občudovali jutranjo zarjo.

Letošnje romanje z Goričkega v Piran, ki je bilo organizirano ob 800-letnici Hvalnice stvarstva, je v ekskluzivni reportaži opisal edini romar, ki je hodil od začetka do konca. Nujno preberite!

Obletnice nastanka Sončne pesmi sta se spomnila dolgoletna asiška romarja in spregovorila o občutkih, ki sta jih doživljala, ko sta jo slišala prvič in sta ji ob svoji zlati poroki dodala še svojo kitico. Tako sta izpolnila spodbudo p. Janeza Šamperla, ki jo je izrekel v knjižici, nastali ob tem častitljivem jubileju. Kot sam pravi, je knjižico spisal ob spodbudah udeležencev duhovnih vaj na temo Hvalnice stvarstva in ob študiju mnogih prevodov v slovenski jezik.

Čaka vas tudi bogata ponudba romanj v Assisi v naslednjem letu, ko bomo obhajali 800-letnico Frančiškovega prehoda v nebeško slavo.

Blagoslovljene praznike Gospodovega rojstva želim!

Doroteja Emeršič

Pacifik Dydycz

»Ni se treba klanjati okoliščinam, resnica pa naj stoji za vrati.«

Ta misel poljskega pesnika Kamila Norvika je bilo življenjsko vodilo našega pokojnega škofa, brata Antona Pacifika Dydycza, ki je umrl 14. septembra letos, star 87 let. Pokopali so ga v kripti njegove stolnice.

Rodil se je leta 1938 v kmečki družini, kjer je dobil »dobre temelje v ljubezni do Boga in domovine«, v Serpelicah ob reki Bug, ki je včasih pripadala Rusiji. V otroštvu so ga navdahnili bratje kapucini z uniatskimi koreninami – izgnanci iz Ukrajine; med vojno je bil njihov samostan porušen, dva brata pa ubita. Eden od kapucinov je znal posebej pritegniti otroke in mlade. Frančiškova duhovnost je prek bratov počasi vstopala v njegovo življenje, zato je leta 1954 vstopil v red in prejel redovno ime Pacyfik.

Zakaj že v srednji šoli? Komunisti so grozili z ukinitvijo reda; v njem bi lahko ostali le tisti, ki so že vstopili, zato je moral pohiteti. Živel je v skritem semenišču. Leta 1961 je položil večne zaobljube, leta 1963 pa bil posvečen v duhovnika. Po posvečenju je bil katehet srednješolcem (včasih je imel na teden tudi 1.300 veroučencev) in hkrati pridobil magistrij iz sociologije v Lublinu.

Leta 1976 je postal provincial, leta 1982 pa vrhovni svetovalec reda v Rimu za Vzhodno Evropo. To je bil čas Vzhodnega bloka, trdega komunizma in preganjanja vere. Kljub temu je neustrašno in skrivaj obiskoval brate v komunističnih državah, tudi v Sovjetski zvezi, jih spodbujal in jim pomagal. Slovaški kapucini so se mu ob pogrebu posebej zahvalili za njegovo bratsko podporo v času totalitarizma; med drugim je več slovaškim bratom omogo-

čil teološko izobrazbo na Poljskem. O stanju v tem delu Evrope je redno poročal rojaku papežu Janezu Pavlu II.

Ob koncu mandata je leta 1994 doktoriral iz zgodovine na Univerzi v Toruńu in bil istega leta imenovan za škofa mlade škofije v Drohiczynu. Glavni posvečevalec je bil apostolski nuncij na Poljskem, eden od sopusvečevalcev pa kapucinski škof. Njegovo škofovsko geslo je bilo *Populus Tuus – hereditas Tua* (Tvoje ljudstvo – tvoja dediščina).

Goreče se je lotil prenove svojega novega Gospodovega vinograda. Ob izkušnjah iz Nove Podlaske in široki mreži poznanstev se je hitro povezal tako z duhovniki, laiki in predstavniki družbe kot tudi s pravoslavnimi. Upravno je reorganiziral škofijo in škofijsko upravo, ustanovil več novih župnij ter posvetil številne nove cerkve, mnoge druge pa so bile obnovljene. V škofijo je povabil več redovnih ustanov in podpiral razvoj katoliških medijev. Organiziral je tudi obisk Janeza Pavla II. v svoji škofiji.

Kot škof in zgodovinar je, zaskrbljen zaradi slabega finančnega stanja župnij, poskrbel za popis, celovito obnovo in zaščito pomembnih stavb ter drugih umetnin, za kar je pridobil sredstva iz različnih virov. Znotraj škofovske konference je marljivo deloval na področjih pomoči Cerkvi na Vzhodu, ustanov posvečenega življenja, organizacij treznosti, odnosov z litovsko škofovsko konferenco in v svetniških procesih za vojaške kaplane, umorjene na Vzhodu, tudi med žrtvami Katina. Leta 2008 ga je za izjemne zasluge za poljsko Cerkev in dobrobit poljskih družin odlikoval poljski predsednik.

Kot škof se je boril za spoštovanje duhovnikov in se nikoli ni bal jasno izraziti svojih stališč. Upokojil se je 29. marca 2014. Vse življenje je neustrašno pričal o ponižnem služenju in predanosti Cerkvi, domovini in preprostim ljudem. Bil je goreč pastir, cenjen pridigar in mož globokega premišljevanja. Podpiral je družine, mlade in akademske skupnosti, kot strasten znanstvenik pa se je posvečal zgodovini Cerkve in reda.

S Sokolovim Podlaskim, kjer je bil osem let gvardijan, je stkala njegova navzočnost tako posebno vez, da so mu leta 2012 podelili naziv častnega občana. Mesto je rad obiskoval in se srečeval z ljudmi, tudi na prireditvah. V lepem spominu bo ostal kot preprost, prijazen človek, vedno blizu ljudem.

Po spletnih in pisnih virih povzel br. Gregor Rehar

Srečanje mlajših bratov

Med 21. in 23. novembrom so se v Milanu na evropskem srečanju zbrali bratje, ki so v ponoviciatu oziroma na študiju. Namen srečanja je bil poglobitev bratstva, učenje in načrtovanje prihodnjih dogodkov. Bratje so prišli s Hrvaške, iz Italije, Španije (Katalonije), Poljske, Nemčije in Francije, kar je ustvarilo živahno vzdušje kulturnega in duhovnega bogastva.

Manipur, Indija

Urad za »Pravičnost, mir in ohranjanje okolja« JPIC pri Vrhovnem vodstvu našega Reda trenutno usposablja 30 mladih na enoletnem programu. Ko ga bodo dokončali, jih bodo poslali v vasi kot graditelje miru.

Srečanje bratov neduhovnikov

Od 3. do 9. novembra so se v našem kolegiju v Rimu srečali kapucinski bratje – neduhovniki. Našo provinco je zastopal brat Jakob Kunšič.

Kuala Lumpur, Malezija

Na letnem dobrodelnem kapucinskem bazarju, ki je potekal 9. novembra pri naši kapucinski cerkvi, so zbrali 70.000 enot njihove valute za kapucinski študentski sklad.

Brat Tony Bingkuan OFM Cap s prodajalkami na eni od stojnic

Dogodek je bil prijeten, vesel in zelo dobro obiskan: udeležilo se ga je približno 1.500 obiskovalcev, na 35 stojnicah dobrotnikov pa so ponujali najrazličnejše dobrrote – od hrane in pijače do sadja, verskih predmetov, rabljenih stvari in druge ponudbe.

Zbrana sredstva bodo pokrila skoraj polovico letne porabe sklada, za kar so bratje zelo hvaležni. Tamkajšnja provinca ima trenutno sedem bratov v različnih stopnjah vzgoje.

BICI

V septembru je izšla 400. številka svetovnega kapucinskega glasila BICI. Več kot pol stoletja je BICI steber bratskega življenja in povezovanja prek komunikacije, saj je združeval brate, razpršene po vsem svetu. Ob tej priložnosti se spominjamo njegove zgodovine – od preroške začetne vizije do razvoja, ki ga je omogočila nenehna zavezanost bratstvu.

Glasilo je nastalo iz želje po večji povezanosti bratov po svetu, boljši obveščenosti ter izmenjavi izkušenj in idej. O tem so razpravljali tudi na izrednem generalnem kapitlju leta 1968, kot odgovor pa je leta 1971 izšla prva številka BICI. Nov razcvet je doživelo leta 2007, ko je postalo dostopno tudi prek spleta.

Hvaležni smo vsem bratom, ki so v 54 letih skrbeli za to nepogrešljivo obliko povezanosti Reda.

Kapucinski leksikon

V enem od naših rimskih samostanov so 21. novembra predstavili del novega kapucinskega leksikona.

Projekt nadaljnjega razvoja novega Lexicon Capuccinum, ki predstavlja posodobitev izdaje iz leta 1951, se je začel leta 2004 po odločitvi generalnega ministra br. Johna Corriveauja in njegovega sveta ter se nadaljeval tudi pod njegovimi nasledniki. Delo urada je

potekalo neprekinjeno tudi v času generalata br. Maura Jöhrija.

Nova izdaja je bila potrebna tako zaradi izjemne internacionalizacije, ki jo je red doživel v 20. stoletju, kakor tudi zaradi spremenjene podobe reda po spremembah drugega vatikanskega koncila, novih konstitucij iz leta 1968 in različnih Plenarnih svetov Reda. Tako kot leksikon iz leta 1951 je tudi sedanja izdaja zasnovana kot referenčno orodje za preučevanje različnih vidikov zgodovine kapucinskega reda.

Drugi zvezek, biobibliografija, vsebuje portrete bratov, kapucink klaris in drugih oseb, ki so bile tesno povezane z življenjem reda in so se na poseben način odlikovale. Izid prvega zvezka, ki bo zajemal okrožnice, samostane in tematske vnose (teologija, duhovnost, filozofija, farmacija, medicina, zeliščarstvo, arhitektura, kiparstvo, slikarstvo itd.), je načrtovan za leto 2028.

Leksikon je namenjen predvsem bratom reda, pa tudi znanstvenikom, ki jih zanima poglobljeno preučevanje naše zgodovine.

Rim

Red manjših bratov kapucinov je začel proces razmisleka na svetovni ravni v pripravah na Plenarni svet Reda (PSR), predviden za oktober 2026. Pobuda, ki temelji na navodilih Generalnega kapitlja 2024, si prizadeva vključiti vsakega brata v »močan čas oživljanja in

sinodalnega razločevanja« o nekaterih ključnih vidikih naše današnje poti kot kapucinskih bratov: poslanstvu, bratskem sodelovanju in vplivu bratstev sv. Lovrenca. Osrednja tema bo poslanstvo.

Konstitucije sv. Evfemije v digitalni obliki

Gre za enega ključnih dokumentov našega Reda, ki je na začetku njegove poti oblikoval življenje, duh in disciplino kapucinske reforme. Predstavlja še en kamenček v mozaiku praznovanja 500-letnice Reda.

Franciscans International

Podnebne spremembe predstavljajo globoko grožnjo ekosistemom, gospodarstvu in človekovim pravicam ter zahtevajo nujno in pravično preobrazbo naših družb v času soočanja s to krizo. Žal pa se razprava pogosto skrči le na prehod v nizko ogljično gospodarstvo (tudi na COP30 v Braziliji), medtem ko se človekove pravice, verske skupnosti in drugi ključni vidiki potiskajo na rob.

Tem vprašanjem sta se posvetila FI in Svetovna luteranska federacija. Njuna študija „Pravični prehod in človekove pravice: pogledi verskih skupnosti“ predlaga, da se vprašanja podnebne krize obravnavajo kot širša sistemska in družbena preobrazba, če naj bo prehod resnično pravičen. Osredotočiti se moramo na skrb za ljudi in planet ter zagotoviti, da sta človeško dostojanstvo in ekološka celovitost na prvem mestu. Celotno

poročilo oziroma študijo si je mogoče prenesti s spletne strani FI.

Gospodarski premik od fosilnih goriv bi moral zaščititi delavce, avtohtone narode in druge marginalizirane skupine. Zato mora temeljiti na socialni pravičnosti, dobrem upravljanju, vključujočih participativnih procesih in nediskriminaciji.

Za verske skupnosti se koncept pravičnega prehoda naravno prepleta s človekovimi pravicami, saj izpostavlja, da morajo biti ljudje v središču podnebnih ukrepov. Nekatere elemente tega pristopa so že potrdile mednarodne institucije, tudi onkraj procesa COP30. V prelomnem svetovalnem mnenju iz leta 2025 je Mednarodno sodišče za pravičnost ugotovilo, da imajo države pravno obveznost zmanjševati emisije toplogrednih plinov, in poudarilo, da so posamezniki ter skupnosti, prizadeti zaradi podnebnih sprememb, upravičeni do odškodnin. To potrjuje, da pravični prehod ni le abstrakten pojem, temveč nujen proces za zagotavljanje človekovih pravic v dobi podnebnih motenj.

V praksi pravični prehod pomeni ustvarjanje novih pogojev, ki ljudem omogočajo dostojanstveno in varno življenje v zdravem okolju. To vključuje sodelovanje z lokalnimi skupnostmi pri razvoju infrastrukture za obnovljive vire energije, tako da imajo od nje neposredne koristi. Hkrati je treba zagotoviti, da pridobivanje virov za ta prehod ne bo ponavljalo izkoriščevalskih praks iz preteklosti, ki so škodovalе skupnostim ali onesnaževale njihova zemljišča. O takih primerih redno poročamo tudi v Frančiškovem prijatelju, spremljati pa jih je mogoče na spletni strani ali družabnih omrežjih FI.

FI si že vrsto let prizadeva za pravno zavezujočo odgovornost multinacionalk, ki se doslej pogosto dokaj zlahka izognejo nadzoru glede spoštovanja človekovih pravic in varstva

okolja. Proti koncu oktobra so potekala intenzivna pogajanja o mednarodnem, pravno zavezujočem sporazumu. Multinacionalke so ga skušale razvodeniti s kupom lepo zvenceh izrazov – na primer z zahtevo, da sporazum ne bi bil pravno zavezujoč –, vendar se druga stran ni omajala.

Prizadevanja so zelo zahtevna in počasna, vendar je FI skupaj s številnimi partnerskimi organizacijami, opirajoč se na neštete primere in pričevanja s terena, trdno prepričana, da bo do tega sporazuma prišlo in da je nujno, da pride.

Panama

Panama je kot »država prehoda« nujno zatočišče za begunce potem, ko na poti proti ZDA prečkajo zloglasni pragozd Darién. Migranti bežijo proti »obljubljeni deželi« kot k zadnji možnosti rešitve pred spori, preganjanji, revščino in posledicami podnebnih sprememb. Država pa je pred postopkom UPR (univerzalnega periodičnega pregleda človekovih pravic), pri čemer so obtožbe FI skupaj s partnerskimi in drugimi organizacijami zelo resne in dobro dokumentirane, predvsem glede kršitev človekovih pravic migrantov.

Število prehodov strmo narašča – med letoma 2020 in 2022 kar za 4.000 odstotkov; leta 2023 so jih našli najmanj 520.085. V zadnjih letih pa se trend delno obrača: ker ne morejo naprej v ZDA, se migranti vračajo

domov oziroma tja, kjer menijo, da je zanje najboljše. A vračajo se še bolj revni, brez denarja, izmučeni, bolni – zlasti otroci, pa tudi odrasli brez dokumentov.

Iz Dariéna poročajo o neustavljivem kriminalu, nasilju in zlasti spolnem nasilju nad ženskami, ki zaradi stigme pogosto ostane prikrito. Nasilja se pogosto ne prijavlja, tudi zaradi strahu pred neučinkovito panamsko policijo in sodstvom. Opozorila mednarodnih organizacij so panamsko vlado žal spodbudila k nerazumnemu odzivu: še več nasilja in dodatno omejevanje človekovih pravic migrantov. Uvedli so posebna taborišča, ki so jih človekoljubne organizacije označile kot zbirne priporne centre z nečloveškimi pogoji, je pojasnila Vivian Cianca, prostovoljna psihologinja pri Frančiškanski mreži za migrante – Panama.

Ta pretresljiv panamski primer je opozorilo za celotno človeštvo. Zato FI in druge organizacije pozivajo pristojne – najprej v Panami, pa tudi drugod – naj:

- sprejmejo pristop k migracijam, ki temelji na človekovih pravicah;

- končajo dejansko pridržanje migrantov in zagotovijo dostojanstvena, odprta zavetišča;
- zagotovijo dostop do pravice, zlasti za preživele nasilja;
- omogočijo dostopen, pravičen in učinkovit azilni postopek, vključno z delovnimi dovoljenji za prosilce.

Izjava ob podnebni konferenci v Belemu

Ob podnebni konferenci so kardinali, škofje in katoliške organizacije, ki so se je udeležili, izdali posebno izjavo. V njej so omenili, da je na konferenci sodelovalo veliko katoličanov – laikov, redovnic in redovnikov, kardinalov, škofov ter mladinskih in drugih gibanj –, ki so si prizadevali okrepiti tisto, kar je papež Frančišek v *Laudato si'* imenoval »klic zemlje in klic revnih«. V izjavi pozivajo vse katoličane in ljudi dobre volje, naj se jim pridružijo v obnovljeni zavezi in dejavnem prizadevanju za naš skupni dom.

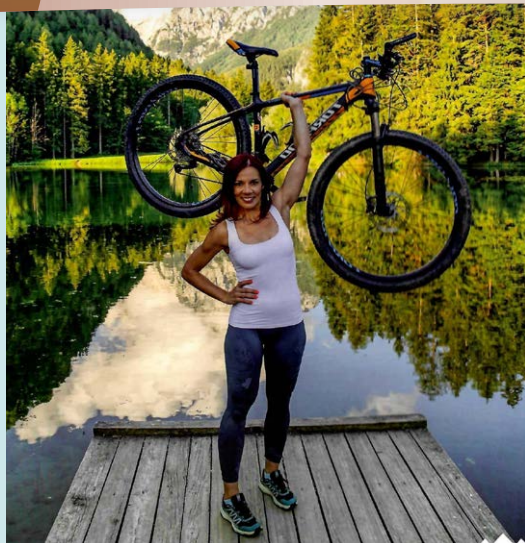
COP30 BRASIL AMAZÔNIA BELÉM 2025

Desetletje po Pariškem sporazumu se svet sooča z vedno hujšimi vremenskimi ekstremi in okoljsko degradacijo. Gostitev podnebne konference v državi, kjer Cerkev, domorodci in družbena gibanja že vrsto let skupaj branijo življenje, je okrepila upanje katoliške skupnosti. V mesecih pred dogodkom so katoličani izražali svoja pričakovanja, skrbi in molitve. Junija so posebno izjavo Poziv k podnebni pravičnosti in skupnemu domu oblikovale tudi katoliške škofovske konference Azije, Afrike, Latinske Amerike in Karibov – močan apel h konkretnemu in pogumnemu ukrepanju v korist tistih, ki jih podnebna kriza najbolj prizadene.

Cerkev se je pred konferenco in med njo dejavno povezovala. Udeleženci odhajajo z novim upanjem, okrepljeni s pričevanjem Cerkev in z milostjo, ki so jo skupaj doživeli.

V izjavi so zapisali: »Ko nadaljujemo to pot ekološke preobrazbe, prosimo za milost, da bomo skrbneje varovali stvarstvo, hodili v globlji solidarnosti drug z drugim ter rasli v pogumu, potrebnem za zvesto odzivanje na nujne izzive našega časa, ki prizadenejo vse nas – še posebej ženske, mlade, migrante, domorodne prebivalce in najbolj marginalizirane. Kot nas je papež Leon pravkar spomnil: 'Hodimo ob strani znanstvenikov, voditeljev in pastorjev.'«

Pripravil br. Gregor Rehar

Jezera Slovenije: Naj 101 jezero

Manca Korelc

Avtorica knjige, magistrica poslovnih ved, ki od leta 2028 stopa po poti digitalnega marketinga, pravi zase, da je neustavljiva re-kreativna športnica, ki si rada zastavlja visoke cilje in zanimive izzive, s katerimi preizkuša ter premika svoje meje.

Tokrat se je odločila obiskati vsa slovenska jezera s kolesom. Prekolesarila je do več sto jezer po vsej državi in izmed njih izbrala 101 jezero, ki bi jih moral obiskati vsak Slovenec.

Knjiga Jezera Slovenije, ki je izšla pri Mladinski knjigi v letošnjem letu, je zanimiv vodnik po avtoričinih merilih najboljših slovenskih jezerih. V knjigi so izbrana slovenska jezera vseh oblik in vsako je opremljeno s fotografijami in informacijami, ki jih lahko uporabite za svoje potovanje po Sloveniji in obisku teh biserov narave. Že takoj v začetku knjige je tudi poglavje Jezera v presežnikih. Ali ste vedeli, da je s svojimi 25 kvadratnimi kilometri največje Cerkniško jezero?

Lea Bric

Ena bitka za drugo

(One battle after another, ZDA 2025)

Z velikim veseljem sem pričakoval tako imenovani film leta, z Leonardom Di Capriom v glavni vlogi. Praktično Leo nima v svojem opusu slabega filma in tako ostaja eden redkih, ki je res zvezda od malih nog naprej. Film kot tak je nekaj posebnega, saj pričakujemo vse kaj drugega, ko beremo opise vsebine in podobno. Gre za globoko čustveno zgodbo med likom Leonarda, njegovo hčerko ter izjemnim Seanom Pennom, ki igra ponorelega vojaškega generala.

Režiser Paul Thomas Anderson, najbolj znan po filmu »There will be Blood« je tudi tokrat v skoraj treh urah izrisal svet, kjer so pozitivci tudi negativci in obratno. Tempo filma je neverjetno napet, saj lik Seana Penna želi najti revolucionarja Leonarda in njegovo hči, ki je – kot se izkaže – morda hči Seana Penna. Verjeli ali ne so v filmu tudi religiozne tematike, vidimo pa celo nune z avtomatskimi puškami in podobno.

Film bi lahko bil posnet tudi kot sezona skrajno zanimive serije saj ostaja kar nekaj stvari odprtih in kar nekaj stranskih likov, kot je lik Benicia del Tora obvisi neke v zraku. Zelo nas zanima, kaj se z njim zgodi a nam film tega najbrž zaradi že tako dolge minutaže, ne pokaže.

Klasične tematike kot so razizem, seksizem in podobno so prav tako prisotne v tej nori, bliskoviti in zanimivi zgodbi, ki bo najbrž ena glavnih kandidatka za zlate kipce naslednje leto.

Matjaž Kosi

Več informacij in prijave:

<https://www.kapucini.si/nasi-programi/>

Kančevci

23. – 25. 1. 2026 - Zdravilna beseda. Vodita: Petra Volovšek Rot in Nina Zamolo

30. – 31. 1. - Seminar. Vodi: Socialna akademija

1. 2. - Škofijsko srečanje zakoncev in zakonskih skupin

6. – 8. 2. - Družina in življenje Diž. Vodijo: zakonski pari

13. – 20. 2. - Duhovne vaje s postenjem. Vodita: br. Miha Sekolovnik, kapucin in s. Marija Irena Stele, uršulinka

27. 2. – 1. 3. - Duhovne vaje za Vero in luč. Vodi Vič

6. – 8. 3. - Duhovne vaje za zakonce. Vodi: s. Polonca Majcenovič ŠS

13. – 20. 3. - Duhovne vaje s postenjem. Vodita: br. Miha Sekolovnik, kapucin in Polona Marc

Vipavski Križ

21. 12. – 24. 12 – Betlehem: Odmik za mlade (17-32 let), ki se želijo na preprost, domač in spontan način pripraviti na obhajanje Božične skrivnosti. Odmik je zaznamovan z branjem in premišljevanjem svetopisemskih besedil, ki govorijo o rojstvu Odrešenika. Poleg osebne meditacije bo priložnost za podelitev, druženje, molitev, film...

26. 12. – 31. 12. Osebnostno spremljane duhovne vaje: Odprite vrata Gospodu.

Vabljeni vsi, ki želite poglobiti odnos z našim Gospodom Jezusom Kristusom. Spodbujamo vas, da se od prijave naprej odpirate delovanju Svetega Duha in tako pripravite njivo v katero bo lahko Gospod posadil svojo Besedo.

Prijavite se lahko do 20. decembra 2025.

Duhovne vaje se začnejo prvi dan z večerjo ob 19. uri in končajo zadnji dan s kosilom.

Spremljajo: s. Metka Kos FMM, s. Urša Šebat ŠSFKK, br. Janez Kurbus OFMConv

Prijave: br. Janez Kurbus, janez.kurbus@rkc.si, 051 617 596

9. – 11. 1. 2026 – Duhovna obnova za ministrante. Vodijo: bratje kapucini

Krščanska dejstva in misli o smrti

- ... da kristjani smrt razumemo kot prehod domov k Bogu?

Smrt ni konec, ampak potovanje k Očetu, ki nas čaka z odprtimi rokami.

- ... da je Jezus s svojim vstajenjem smrt spremenil v vrata življenja?

Zato kristjani govorimo, da je smrt "premagana".

- ... da Beseda pokop izhaja iz misli »položiti v zemljo kot seme«?

Sveto pismo večkrat primerja človeka s semenom, ki mora umreti, da zraste nekaj novega.

- ... da ob smrti prižigamo sveče kot znamenje Kristusove luči?

Sveče spominjajo, da tema nima zadnje besede.

- ... da molitev za pokojne izraža ljubezen, ki ne preneha?

Ko molimo zanje, jim darujemo dobroto, ki seže onkraj smrti.

- ... da cerkveni zvonovi ob smrti oznanjajo upanje?

Zvonjenje ni znak strahu, ampak spomin na Kristusa, ki pravi: "Ne bojte se!"

- ... da ima vsaka nedelja pridih Velike noči — zato je tudi spomin na vse rajne prežet z lučjo vstajenja?

Krščanstvo nikjer smrti ne slavi, a povsod govori o življenju, ki jo presega.

- ... da so prve krščanske skupnosti pokojne imenovalе 'tiste, ki so zaspali'?

Želeli so poudariti, da se prebudijo k novemu življenju.

- ... da križ na grobu ni simbol žalosti, ampak zmage?

Križ nas spominja, da se ljubezen daruje — in da vstane.

- ... da je že sveti Frančišek Asiški smrt imenoval sestra smrt?

Ni se je bal, ker je verjel, da nas nežno odpelje k Bogu.

- ... da nam spomin na pokojne pomaga živeti bolje?

V krščanstvu spomin ni samo žalost, ampak hvaležnost za dar njihovega življenja.

- ... da ob smrti kristjani molijo 'Večni počitek', vendar ta molitev govori predvsem o svetlobi?

Besede »Večna luč naj jim sveti« so srce te molitve.

- ... da je pogreb v krščanski tradiciji obred upanja?

Vsebina pogrebnih molitev je presenetljivo svetla, polna obljub o vstajenju.

- ... da je smrt v Svetem pismu večkrat predstavljena kot trenutek, ko »Gospod pride naproti«?

Bog ni daleč — prihaja človeku naproti v uri odhoda.

Skupaj smo molili za mir

br. Joško in br. Grazyna sta zaigrala

Franciškovci otroci se posvetujejo...

Nekaj lepega bomo ustvarili

Ko bratje obišejo s. Fani...

Navdušenje je nalezljivo...

Sestre ubrano prepevajo

Mladi tokrat pridno poslušajo...

Franciškovci s pesmijo slavimo Gospoda

Cudovita lepota narave

V belini gora se človek nauči tihe ponižnosti,
ko razume, da se vsak konec preliva v svežo svetlobo.
Ko smrt potrka, ne pride kot temen padec v nič,
temveč kot umirjena pot, ki vodi v svetlobo.
Duša stopi čez rob, kjer se hribi srečajo z zoro,
in odkrije življenje, ki se poraja v globokem miru.